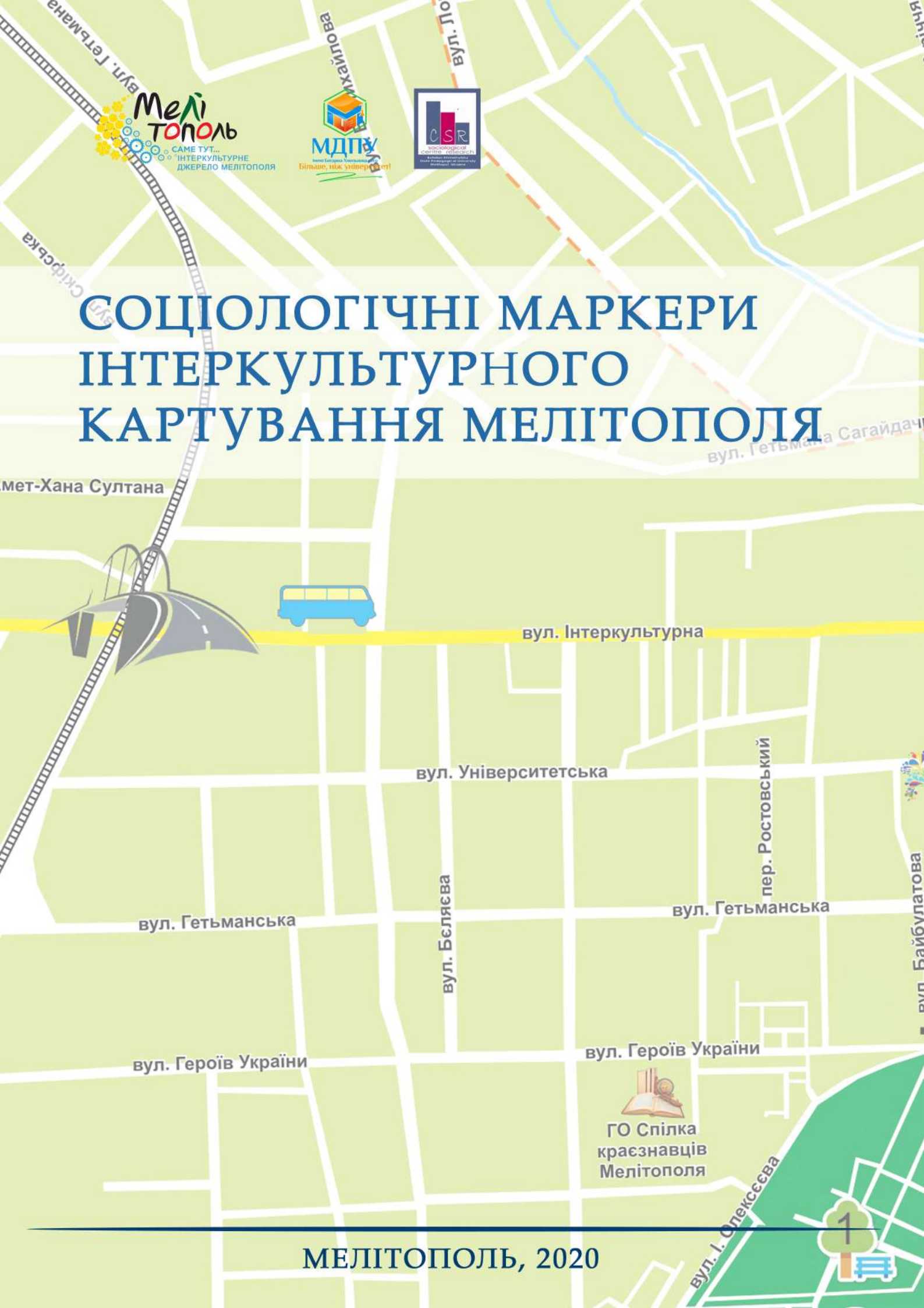

СОЦІОЛОГІЧНІ МАРКЕРИ ІНТЕРКУЛЬТУРНОГО КАРТУВАННЯ МЕЛІТОПОЛЯ

ГО Спілка
краєзнавців
Мелітополя

ЗМІСТ

Преамбула.....	3
Динаміка Індексу Інтеркультурності міста Мелітополя: 2009 - 2016 – 2019...	4
Маркери тестування мелітопольської громади на інтеркультурне громадянство.....	8
Мелітополь через призму інтеркультурності (результати онлайн-опитування).....	15
Міська громада як організатор інтеркультурності: наративи серії круглих столів.....	22
Інтеркультурне картування очима мелітопольської громади (результати опитування мешканців 16-22 вересня 2020 р.).....	28
Стратегічне бачення розвитку інтеркультурного Мелітополя SWOT/TOWS-АНАЛІЗ.....	42

Соціологічні маркери інтеркультурного картування Мелітополя / авт. колектив: Л. Афанасьєва, А. Орлов [ті ін.] ; за заг. ред. Л. Афанасьєвої. Мелітополь, 2020. – 63 с.

Авторський колектив:

Людмила Афанасьєва – директорка Центру соціологічних досліджень МДПУ імені Богдана Хмельницького, к.філос.н., доцентка, завідувачка кафедри соціології

Андрій Орлов – старший науковий співробітник Центру соціологічних досліджень МДПУ імені Богдана Хмельницького, к.філос.н., доцент кафедри соціології

Ірина Букресєва – старша наукова співробітниця Центру соціологічних досліджень МДПУ імені Богдана Хмельницького, к.філос.н., доцентка кафедри соціології

Наталія Глебова – старша наукова співробітниця Центру соціологічних досліджень МДПУ імені Богдана Хмельницького, д.соц.н., доцентка кафедри соціології

Людмила Глинська – старша наукова співробітниця Центру соціологічних досліджень МДПУ імені Богдана Хмельницького, к.філос.н., доцентка кафедри соціології

Зоя Митяй – к.філол.н., доцентка, завідувачка кафедри української мови, МДПУ імені Богдана Хмельницького,

Ірина Семенюк – співробітниця Центру соціологічних досліджень МДПУ імені Богдана Хмельницького

Катерина Корнієнко – магістрантка спеціальності «Соціологія», МДПУ імені Богдана Хмельницького

Юлія Яковлева – магістрантка спеціальності «Соціологія», МДПУ імені Богдана Хмельницького

Дар'я Мочарій – студентка спеціальності «Соціологія», МДПУ імені Богдана Хмельницького

Анатолій Шапошніков – студент спеціальності «Соціологія», МДПУ імені Богдана Хмельницького

ПРЕАМБУЛА

Без соціологічного супроводу сьогодні практично неможливе ґрунтовне стратегічне планування соціокультурного розвитку міста, оскільки лише науково обґрунтовані прогнози дають можливість агентам змін вчасно виявляти найбільш дієві механізми залучення міської громади до активної культурної діяльності, виокремити актуальні запити населення та їхнє бачення засобів особистого внеску у впровадження соціокультурної політики міста та форм дієвих механізмів співпраці державного і громадського секторів. На наш погляд, саме соціологічний супровід цих процесів виступає достатньо достовірним маркером успішності втілення модернізаційних соціокультурних проєктів нашого інтеркультурного Мелітополя.

Місто намагається змінити існуючі стереотипи щодо багатокультурності. Найбільш важливою віхою його розвитку є участь у Програмі Ради Європи «Інтеркультурні міста», починаючи з 2008 р. На певному етапі участі в Програмі, керуючись запропонованими в ній елементами інтеркультурної стратегії для визначення генеральних цілей сучасного інтеркультурного Мелітополя, вибору пріоритетів і стратегій його розвитку, міська влада разом з громадою зрозуміла, що недостатньо просто брати в ній участь. Тому розпорядженням, міського голови Сергія Мінька (на той час) створена робоча група з проєктного розроблення міської моделі міжкультурної інтеграції «Плану міжкультурної інтеграції міста Мелітополь на 2015-2020 рр.».

Одним із ініціаторів, найактивніших і безпосередніх партнерів не тільки з розроблення, а й моніторингу виконання цього Плану, виступив Центр соціологічних досліджень Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Системний моніторинг ефективності практичних напрацювань, що проводився співробітниками Центру,

дозволив міській адміністрації виявити оптимальні методи і напрямки впровадження стратегії інтеркультурного міста. Найважливішими з них стали, зокрема, формування позитивного громадського ставлення до різноманіття і плюралістичної ідентичності міста за допомогою публічного обговорення і символічних дій, ініціювання кроків щодо оцінювання основних функцій міста через «інтеркультурні лінзи» та створення пілотних проєктів у різноманітних соціокультурних сферах, перемога у Грантовому конкурсі Програми Ради Європи «Інтеркультурні міста», «Впровадження та залучення культурного різноманіття на міжнародному рівні» для удосконалення навичок інтеркультурної компетентності керівного складу виконавчої влади і працівників державних установ, голів національно-культурних товариств, ЗМІ, релігійних конфесій, молодіжних організацій.

Попри високі досягнення і здобутки Мелітополя як інтеркультурного міста, керівництво міста усвідомило потребу рухатися далі шляхом подальшого розвитку інтеркультурного Мелітополя як міста-лідера мережі інтеркультурних міст в Україні, створюючи умови та нові можливості для динамічного, інклюзивного та посправжньому міжкультурного суспільства за участі всіх жителів міста, незалежно від етнічного походження, віросповідання, віку, статі, освіти. Тому ми звернулися з проханням до Центру соціологічних досліджень МДПУ ім. Богдана Хмельницького здійснити аналіз багатовимірного соціологічного дослідження, яке ґрунтується на міжнародній експертній оцінці Індексу Інтеркультурності міста Мелітополя, тестуванні мелітопольської громади на інтеркультурне громадянство, результатах онлайн і face-to-face опитувань, роботі круглих столів й на основі цього визначенні стратегічного бачення й пріоритетів розвитку інтеркультурного Мелітополя на поточні три роки.

ДИНАМІКА ІНДЕКСУ ІНТЕРКУЛЬТУРНОСТІ МІСТА МЕЛІТОПОЛЯ: 2009 - 2016 - 2019

Міста офіційні учасники Програми Ради Європи «Інтеркультурні міста», проходять регулярну експертну оцінку своєї політики, управління та практик. Цей огляд має форму описових звітів і профілів міст – форма, яка дуже багата за змістом і подробицями, але не є важким інструментом для відстеження прогресу і формування результатів.

Індекс інтеркультурних міст (далі – Індекс) – був розроблений в якості еталонного інструменту для міст, що беруть участь в Програмі, а також для майбутніх учасників. Індекс оцінює результати діяльності міст щодо моделі інтеркультурної інтеграції.

Аналіз Індeksu базується на опитувальнику для міських адміністрацій, що включає 86 питань (73 з яких є обов'язковими), згрупованих в фундаментальні показники з трьома різними типами даних. За кожним показником міста-учасники можуть набрати максимум 100 балів (які зводяться в загальний індекс ICC). Індекс

є доповнюючим інструментом, здатним наочно продемонструвати рівень досягнень кожного міста, прогрес у часі та забезпечити порівняння з іншими містами. Цей інструмент містить обмежену кількість потужних показників, які полегшують виявлення та комунікацію того, де стоїть у рейтингу місто стосовно інтеркультурного підходу, де зусилля повинні бути зосереджені в майбутньому, а також які інші міста можуть стати джерелом хорошої практики в цих конкретних областях.

Методологія та принципи збору даних для Індeksu детально представлені на офіційному сайті за посиланням <https://www.coe.int/en/web/interculturalcities/about-the-index> (мовою оригіналу).

Для досягнення більш достовірних результатів дослідження, міста-учасники порівнюються за двома критеріями:

- розмір - менше 100 000 мешканців, від 100 000 до 200 000, від 200 000 до 500 000 і більше 500 000 мешканців (рис.1);

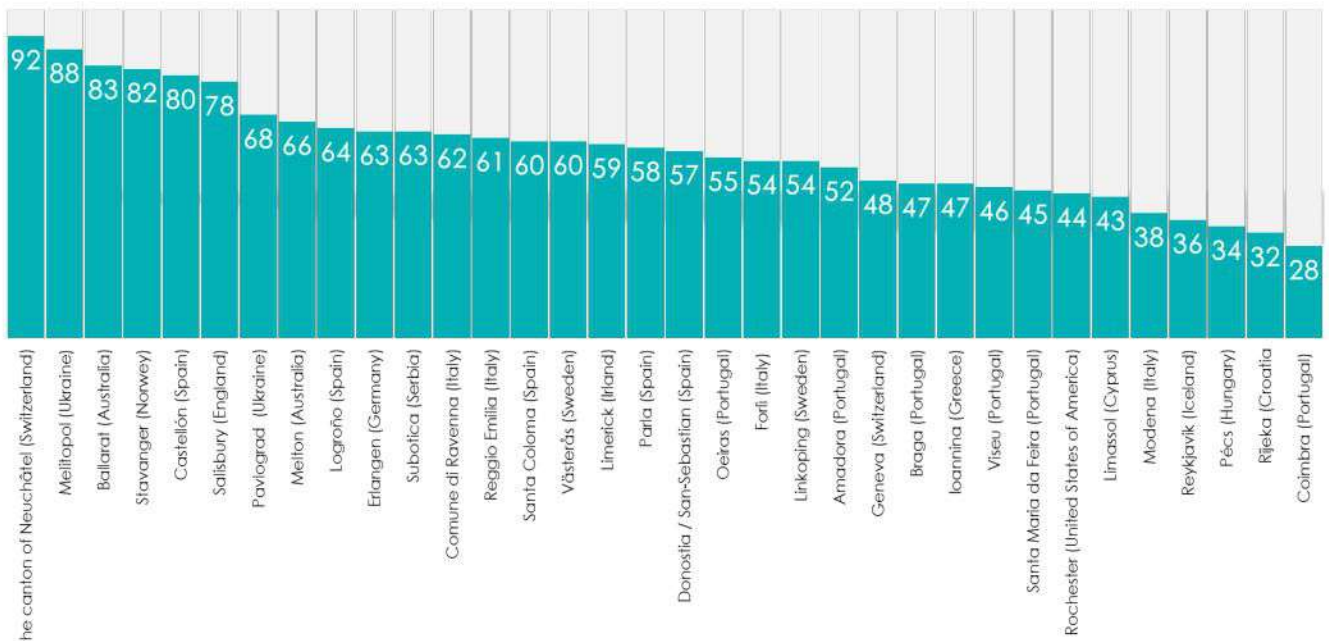

Рис.1. Індекс інтеркультурності міста (ICC) Зразок міста (населення 100 000 – 200 000)

- частка мешканців, які народилися за кордоном (менше 10%, від 10 до 15%, від 15 до 20% і більше 20%) (рис. 2). Вважається, що такий підхід дозволяє

проводити більш достовірні і корисні порівняння, візуалізацію і фільтрацію результатів.

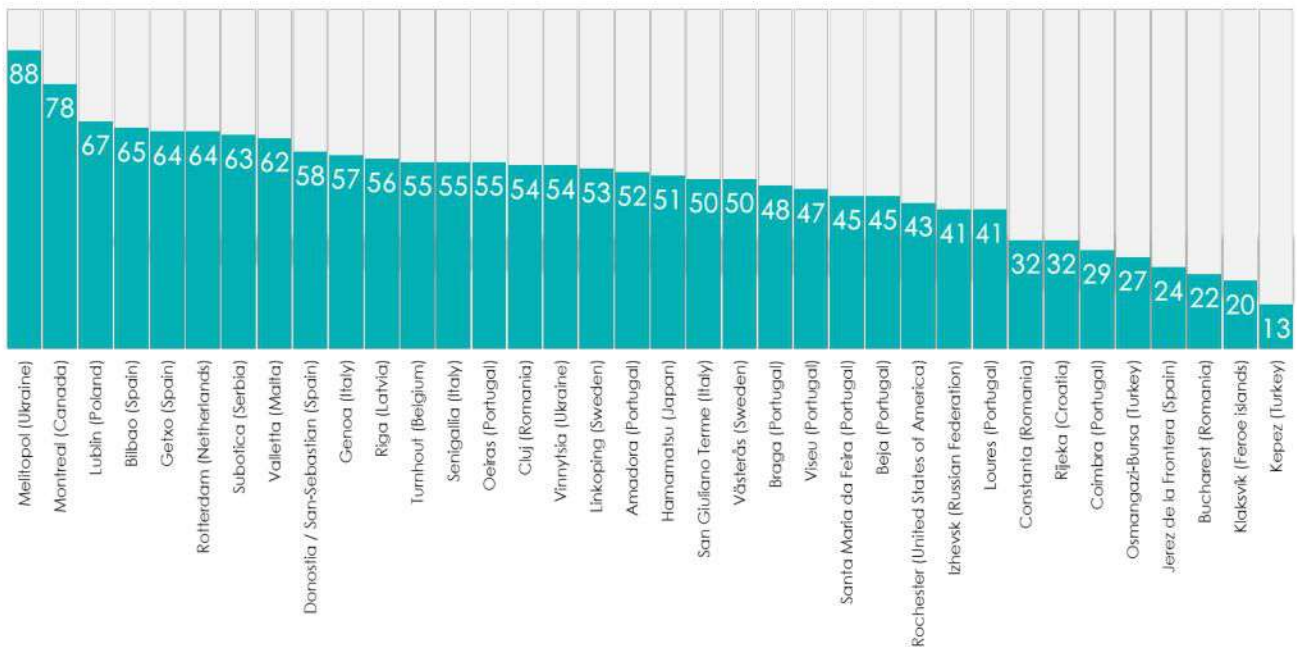

Рис.2 Індекс інтеркультурності міста (ICC) Зразок міста (негромадяни/іноземного походження).

Мелітополь з 2008 року розглядає питання управління, політики, дискурсу і практики життєдіяльності міста через лінзу інтеркультурності, як офіційний учасник провідної Програми Ради Європи Програми «Інтеркультурні міста».

Варто зазначити, що Мелітополь вже третій раз проходить оцінку Індексу інтеркультурності – у 2009 році, 2016 році та 2019 році. З відповідними результатами можна ознайомитися нижче (рис. 3).

На початок 2019 року 140 міст (включаючи Мелітополь) прийняли ICC Програму та підхід, а 176 міст (включаючи Мелітополь) проаналізували свою інтеркультурну політику, використовуючи Індекс. З відповідними доповідями можна ознайомитися на офіційному сайті Ради Європи Програми «Інтеркультурні міста»: <https://www.coe.int/en/web/interculturalcities/index-results-per-city> (мовою оригіналу).

Серед цих міст, 34 міста (включаючи Мелітополь) мають від 100 000 до 200 000 жителів, а в 36 містах (включаючи

Мелітополь) – менше 10% жителів іноземного походження.

В звітний період з 2009 року до 2016 року Мелітополь значно підвищив півень інтеркультурного підходу за Індексом оцінювання у наступних показниках: зобов'язання бути інтеркультурним містом (+8 балів), освіта через призму інтеркультурності (+20 балів), добросусідство через призму інтеркультурності (+4 бали), мови (+52 бали), ЗМІ та комунікації (+25 балів), міжнародне співробітництво (+67 балів), інтеркультурний інтелект і компетентність (+2 бали), привітальна політика до новоприбулих (+57 балів).

Деякі показники Індексу зазнали регресу, який чітко прослідковується на діаграмах (рис. 3.), це пов'язано зі зміною державної нормативної бази та перехідним періодом у місцевих, обласних та державних програмах.

За два звітні періоди максимальну кількість балів місто отримано за культурне та громадське життя (100 балів).

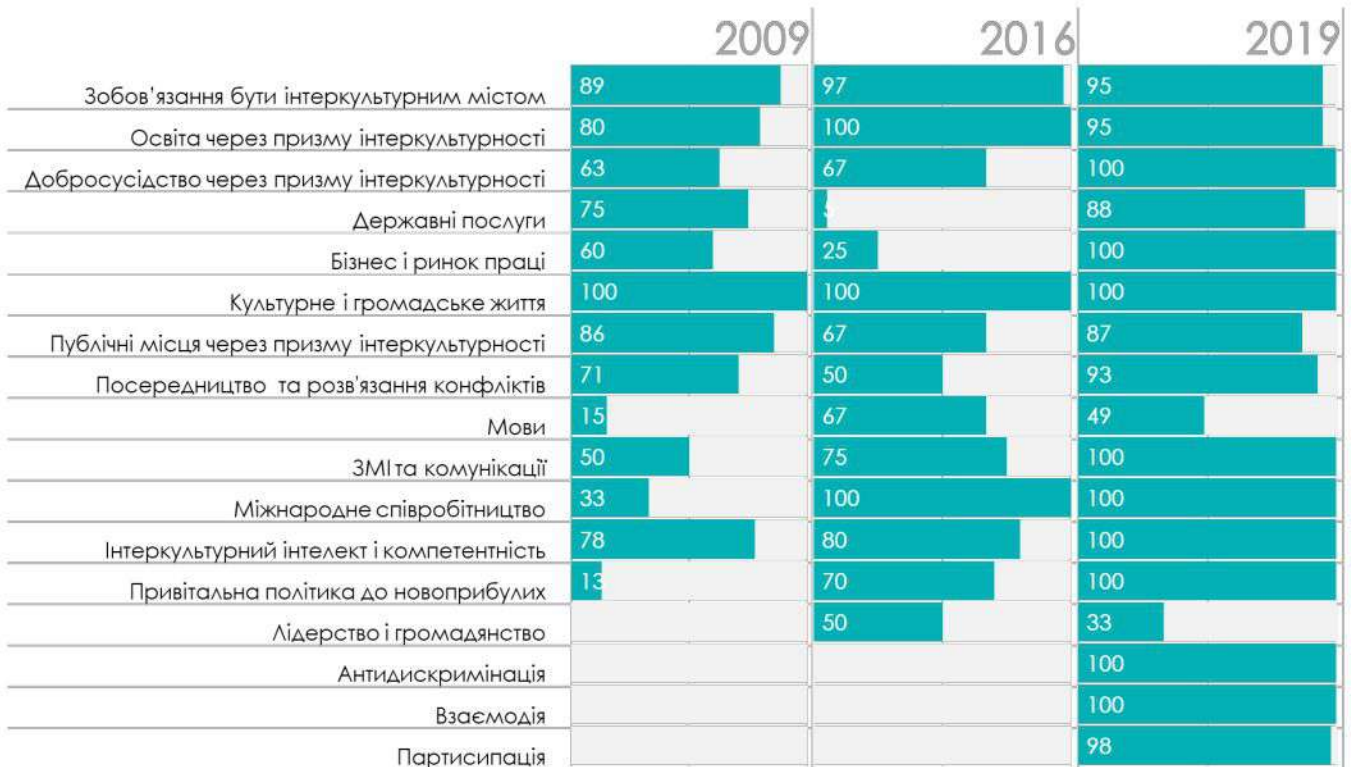
Вперше у 2016 році було впроваджено оцінювання показнику на лідерство і громадянство (50 балів).

Під час оцінювання у 2019 році в кількох показниках Мелітополь набрав найвищі можливі бали: добросусідство через призму інтеркультурності (+33 бали), державні послуги (+83), бізнес і ринок праці (+75 балів), ЗМІ та комунікації

привітальна політика до новоприбулих (+30 балів).

В Індексі 2019 року відмічено регрес у показниках зобов'язання бути інтеркультурним містом (-3 бали), освіта через призму інтеркультурності (-5 балів), мови (-18 балів), лідерство і громадянство (-22 бали).

Вперше оцінювались показники:

(+25 балів), міжнародне співробітництво (стабільно 100 балів), інтеркультурний інтелект та компетентність (+20 балів),

антидискримінація (100 балів), взаємодія (100 балів), партисипація (98 балів).

Рис 3. Динаміка показників Індeksu інтеркультурності міста Мелітополя 2009, 2016 та 2019 роки

За підсумками експертів Ради Європи в межах аналізу Індeksu, Мелітополь – дуже віддане та досвідчене інтеркультурне місто. Мелітополю вдалося стало дотримуватися високих стандартів наполегливо працювавши над покращенням показників через три етапи інтеркультурного індексу протягом 11 років. Ця робота оправдалася, оскільки Мелітополь досяг максимального балу у дев'яти з сімнадцяти показників Індeksu та дуже високих балів у інших. Основні

показники, визначені для покращення відповідно до результатів міста в 2019 році – це мови та лідерство і громадянство. Це обидва показники, де місто раніше мало дещо вищий бал, це може бути пов'язано із закінченням конкретних програм або відкриттям нових напрямів. Розгорнуті данні та рекомендації розміщені за посиланням <https://rm.coe.int/melitopol-icc-index-2020/16809eef83> (мовою оригіналу).

За оцінкою експертів Програми «Інтеркультурні міста» загальний сумарний інтеркультурний індекс міста Мелітополь у 2019 році склав 88 балів (зі 100 можливих балів), що забезпечило Мелітополю друге місце в рейтингу серед міст з кількістю населення від 100 000 тисяч до 200 000 тисяч (рис.1). А також надало лідерство у рейтингу за зразком міст частка мешканців, яких народилися за кордоном менше 10% (рис. 2).

Підсумовуючи аналіз Індексу слід наголосити на рекомендаціях експертів Ради Європи Програми «Інтеркультурні міста».

Показник Мова: місту пощастило, що є жителі міста, які знають караїмську мову, і місто повинно скористатися можливістю у повній мірі, щоб захистити та зберегти цю рідкісну мову, що знаходиться під загрозою зникнення. Також можна розглянути питання про надання підтримки ініціативам місцевих меншин, таким як друкована преса або телебачення чи радіо. В якості альтернативи місцеве телебачення чи радіо могли б включити деякі програми, які будуть супроводжуватися особами з числа мігрантів/меншин, які висловлюють свою думку рідною мовою.

Місто також могло би розглянути питання про викладання мов мігрантів/меншин в якості відкритого курсу для всіх, що сприятиме багатомовності та збереженню традицій меншин.

Показник Лідерство і громадянство: у довгостроковій перспективі місто могло б розглянути питання про агітацію за зміну на національному рівні права негромадян голосувати і виставляти свої кандидатури на місцевих виборах. Однак перш за все для покращення зазначеного показника необхідно налагодити плідну співпрацю з молоддю шляхом створення дієвого

молодіжного руху / парламенту з наступним кроком – обранням радника мера або ж, так званого, молодого мера (одна з кращих інтеркультурних практик Програми «Інтеркультурні міста»). Це хороший спосіб для того, щоб молодь була побачена і почута місцевими адміністраціями. Це може бути дуже потужний зв'язок з молодіжним рухом міста.

Показник Державні послуги: для досягнення максимальних результатів та дієвої практики місту необхідно провести моніторинг відвідування закладів соціального захисту, медичної та освітньої сфери та інших соціальних сфер на предмет підходу до консультування / обслуговування, оцінки кількості відвідуваність тощо, і чи є якісь конкретні групи, які все ще мають перешкоди для доступу чи у яких групах важче займатися. Це дозволить побачити, чи послуги підходять для всіх незалежно від національного чи культурного походження.

Показник Громадський простір: Мелітополю, місту яке динамічно розвиває різні свої сфери життєдіяльності необхідно створити відкриту діалогову платформу для всіх містян та гостей. Кращими практиками можуть слугувати відкриті простори Одеси, Луцьку та Вінниці. Створення таких місць дозволить залучати молодіжні рухи, бізнесові структури, офіційних державних представників та членів громадського сектору до співпраці на нейтральній невимушеній території.

Розгорнуто рекомендації експертів Ради Європи надані до кожного розділу при оцінці показників Індексу за посиланням <https://rm.coe.int/melitopol-icc-index-2020/16809eef83> (мовою оригіналу).

МАРКЕРИ ТЕСТУВАННЯ МЕЛІТОПОЛЬСЬКОЇ ГРОМАДИ НА ІНТЕРКУЛЬТУРНЕ ГРОМАДЯНСТВО

Тест на Інтеркультурне громадянство був створений з метою визначення знань та обізнаності громадян щодо прав людини, їх інтеркультурної компетентності, сприйняття різноманітності як переваги, а також бажання діяти в інтеркультурний спосіб. Тест мав на меті бути як освітнім, так і політичним інструментом – підвищити рівень поінформованості громадян, професіоналів та політиків про необхідність визначення міського громадянства в плюралістичному та всеохоплюючому вигляді. На відміну від тестів щодо національного громадянства, які призначені для іноземних громадян, тест на інтеркультурне громадянство дозволив будь-якому члену місцевої громади самостійно оцінити свої навички та готовність бути активним громадянином у різноманітному суспільстві.

Проект Тесту на Інтеркультурне Громадянство був розроблений за результатами дискусій, що відбулися під час Віхової події Програми ІСС (у Лісабоні, у листопаді 2017р.) та під час зустрічей робочої групи у Страсбурзі, проведеної в березні 2018 р. Робоча група складалась з експертів з питань інтеркультурної компетентності, представників міст учасників та Секретаріату Програми ІСС.

Тестування проводилось з 6 грудня 2018 по 12 січня 2019 року в місті Мелітополі методом онлайн-опитування з використанням анкети для самозаповнення у Google Формі.

У тестуванні взяли участь 311 мешканців міста, представники 25 національностей.

Серед них (рис.1.):

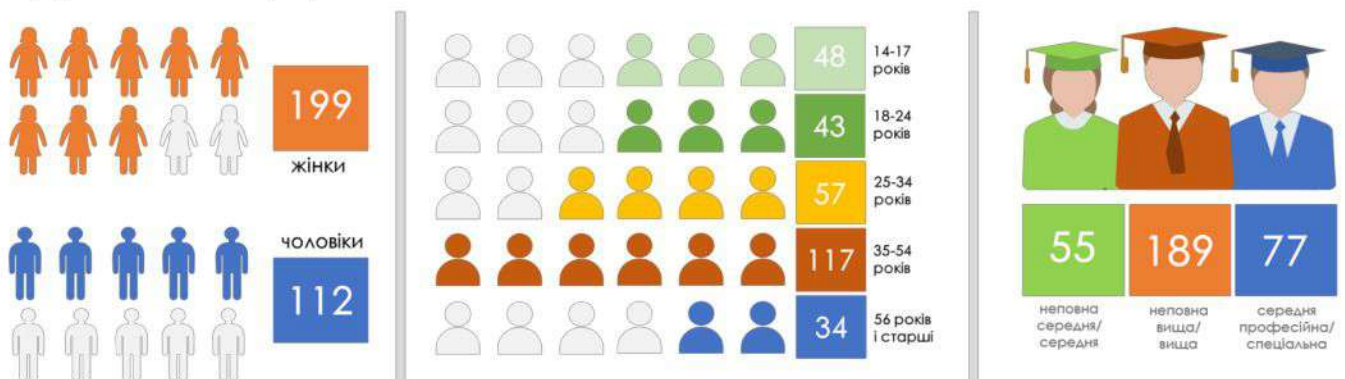

Рис.1. Соціально-демографічні характеристики учасників тестування (n)

БЛОК І.

РІЗНОМАНІТНІСТЬ – ЗНАННЯ

Результати аналізу соціологічної інформації показали, що люди, які належать до іншого етнічного походження, релігії, мови, статі, віку, на думку 42,2% респондентів, «можуть привнести більше перспектив у будь-яку дискусію», 36,0% опитаних вважають,

що вони є «більш відданими своїй групі і згуртованішими», 26,3% є «більш креативними», 18,2% – «краще вирішують проблеми міста», 13,3% – «не поділяють ті самі цінності», а от 5,5% зазначили, що вони «повільніше приймають рішення» (рис. 2).

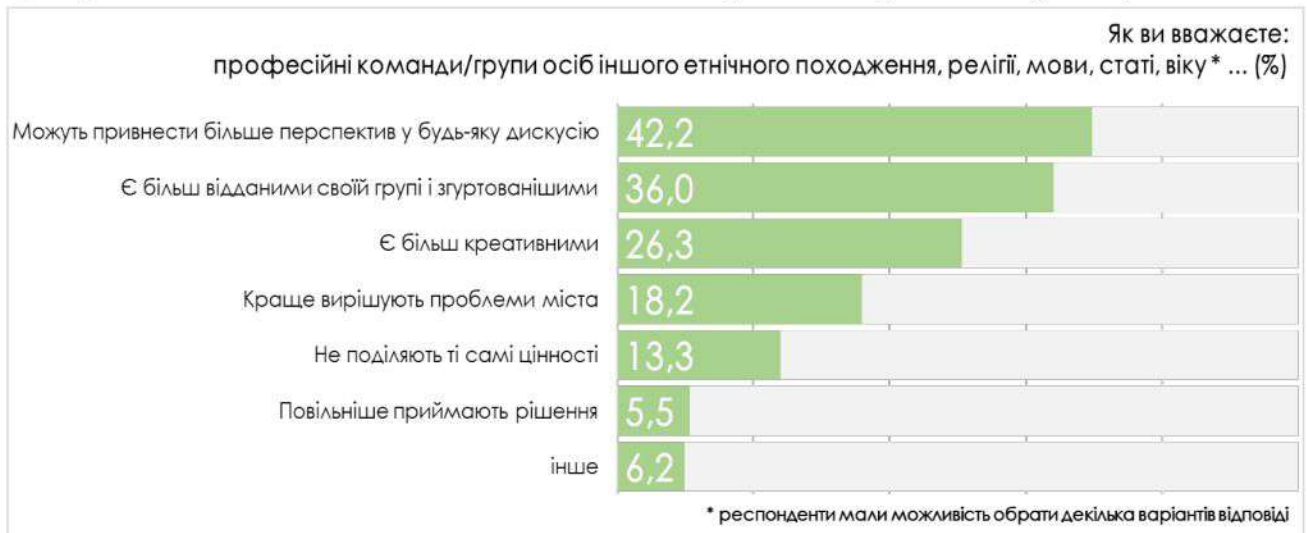

Рис.2

Мелітополь є інтеркультурним містом з багатомовним населенням, де містяни розмовляють 1-3 мовами, 24,4%

опитаних стверджують, що спілкуються 4-6-ма мовами, 20,9% – що більше 10, а 13,5% – 7-10 мовами (рис. 3).

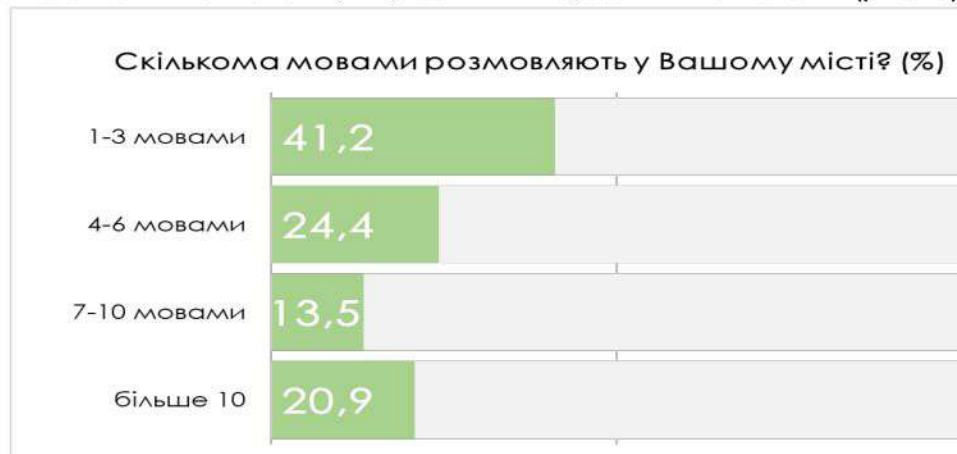

Рис.3

Щодо пам'яток культурно-історичної спадщини міста Мелітополя, які найбільше відображають багатонаціональність міста, то більшість опитаних позначили Краєзнавчий музей (будинок єврейського купця Чернікова), Інтеркультурний музей «Кале», Мелітопольський парк культури і відпочинку, Дачу Фелібера, площу Слівен, будинок Мінаша та Сади Корвацького.

У форматі дослідження ми вирішили дізнатися про рівень розвитку інтеркультурних відносин у наших учасників тестування. Результати опитування засвідчили, що, в цілому, 79,7% опитаних спокійно сприймали б ситуацію «якби члени нової сім'ї, що житимуть у сусідній квартирі/будинку» говорили б іншою мовою; 79,2% – якби «були б іншого віросповідання»; 60,1% – якби «були б футбольними вболівальниками-екстремістами»; 76,4%

Серед важливих події з історії та культури Мелітополя, що пов'язані з його багатонаціональністю, значна частина респондентів відзначили Інтеркультурний фестиваль «Віра. Надія. Любов», міський інтеркультурний фестиваль «Коло друзів», Фестиваль національних культур та етнофестиваль, що свідчить про їх обізнаність з важливими історичними та культурними факторами власної культури.

БЛОК II.

РІЗНОМАНІТНІСТЬ – ПОЧУТТЯ

– якби «були б біженцями»; 80,8% – якби «були б переселенцями»; 68,8% – якби «були б одностатевою парою»; 50,8% – «якби «були б ромами», а от 49,2% респондентів все-таки насторожено сприймають цю категорію населення. В цілому, це свідчить про високий рівень толерантного ставлення громадян до інших груп населення, однак ставлення до ромського населення все ще залишається на рівні стереотипного. (рис. 4).

Рис.4

Толерантне ставлення проявляється також до новоприбулих і мігрантів. Так 69,1% респондентів вважають, що місто гостинне до новоприбулих, 72,3% опитаних спокійно

сприймають те, що в їх місті дуже багато мігрантів, а 65,5% – «що деякі люди не хочуть ідентифікувати себе ні як чоловік, ні як жінка»

БЛОК III.

РІЗНОМАНІТНІСТЬ – ПОВЕДІНКА

В рамках дослідження було виявлено, що більша половина опитаних (55,3%) є досить активними, часто відвідують заходи, де збираються іншомовні люди та особи іншого

культурного походження. Значна частина респондентів (59,5%) також впевнені, що новоприбулі почувуються бажаними в їх місті та районі (рис. 5).

Рис.5

Важливо було також визначити рівень знань та обізнаності громадян щодо прав людини. Відповіді респондентів на питання «Хто може голосувати на місцевих виборах у твоєму місті?» були такими: значно більша частина опитаних (95,2%) зазначили, що «кожен громадянин України, який досяг 18 років і прописаний у місті»; 33,9% –

БЛОК IV. ПАРТИСИПАЦІЯ – ЗНАННЯ/РОЗУМІННЯ

«вимушено переселені особи, які зареєстровані у місті»; 5,9% – що це «громадяни ЄС та ближнього зарубіжжя»; 2,6% – «іноземні студенти, які навчаються у місті», і лише 4,5% респондентів зізналися, що не знають своїх прав (здебільшого молодь 14-17 років та люди старшого віку, яким за 65 років).

Відрядно відмітити, що більша частина опитаних (77,5%) вважають, «що людям різного етнічного походження корисно брати участь у прийнятті рішень місцевого значення», а 72,1% респондентів позитивно висловилися щодо працевлаштування мігрантів в

БЛОК V.

ПАРТИСИПАЦІЯ – ВІДЧУТТЯ

соціальній сфері (зокрема, учителями). Це ще раз свідчить про толерантне ставлення містян до участі людей різного етнічного походження та мігрантів у суспільному житті міста та бажання діяти в інтеркультурний спосіб (рис. 6).

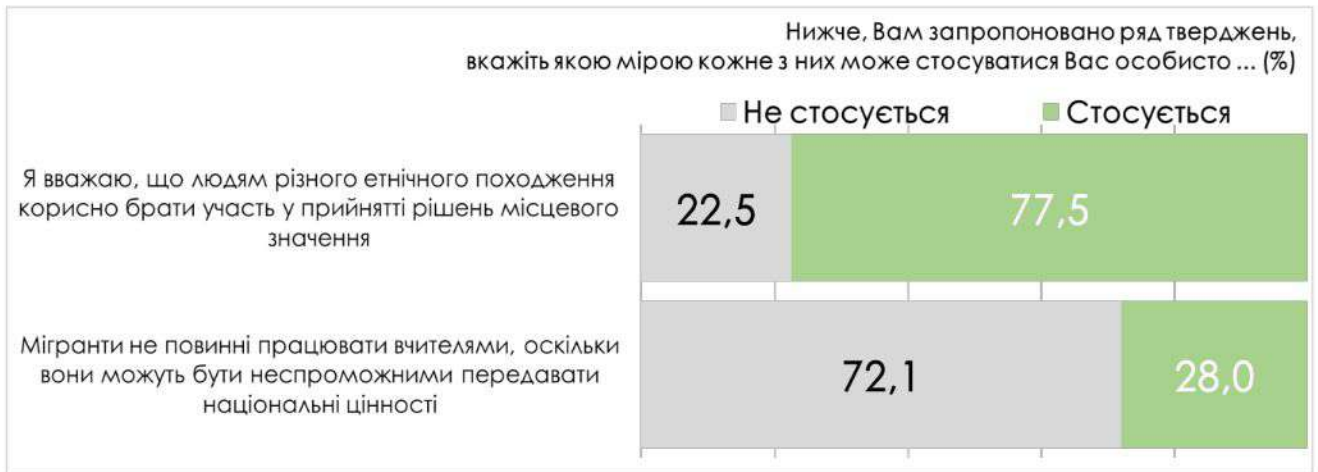

Рис.6

Аналіз результатів тестування також показав, що 60,1% опитаних активно намагаються залучати людей різного культурного чи релігійного походження до різноманітних заходів на

**БЛОК VI.
ПАРТИСИПАЦІЯ – ПОВЕДІНКА**
роботі, у школі, у місцях культурного дозвілля тощо. Та й самі респонденти беруть активну участь у житті міста, на що вказали 75,0% опитаних (рис.7).

Рис. 7

БЛОК VII.

РІВНІСТЬ – ЗНАННЯ

Досить толерантно респонденти відреагували на питання «На вашу думку, чи дозволено людям насміятися з переконань інших людей?». Значна

більшість опитаних (84,2%) вважають, що це не можна робити у жодному разі (рис. 8).

Рис. 8

На наступне питання «Чи можуть мігранти, які незаконно проживають у місті, лікуватися в державній лікарні?» відповіді респондентів розділилися: 46,6% опитаних вважають, що так; 25,1% – що «тільки у надзвичайних ситуаціях»;

5,8% – ні, а от 22,5% респондентам було важко визначитися. Серед тих, хто проти, щоб мігранти, які незаконно проживають у місті, лікувалися в державній лікарні, це здебільшого молодь 18-24 років.

БЛОК VIII.

РІВНІСТЬ – ПОЧУТТЯ

Досить великодушно більшість респондентів (79,5%) відзначили, що «готові допомагати будь-кому, хто має інше походження (стать, культуру, етнічну приналежність, релігію, вік) у ситуаціях, коли їхні права не

забезпечуються на рівні з іншими». А 68,5% опитаних вказали, що зовсім не відчувають «загрозу в тому, що інша культура має право впливати на місцеву ідентичність» (рис. 9).

БЛОК ІХ.

РІВНІСТЬ – ПОВЕДІНКА

Результати тестування також показали, що значна частина респондентів набули достатнього рівня інтеркультурних навичок в міжкультурній взаємодії. Зокрема, 73,3% опитаних відзначили, що вони завжди «втручаються, якщо до когось ставляться несправедливо у громадському місці за

те, що він/вона має інший колір шкіри, релігію, сексуальну орієнтацію чи зовнішність», а 77,2% учасників намагаються сприяти людям з різними поглядами у рівних можливостях для висловлення думок під час дискусії (рис.10).

Рис. 10

Отже, результати дослідження є позитивними і дозволяють стверджувати, що в основному громадяни обізнані зі своїми правами, готові взаємодіяти з представниками інших культур, бути великодушними стосовно інших, мають бажання діяти в інтеркультурний спосіб. Це свідчить про те, що в кожного мешканця міста є той чи інший досвід міжкультурного спілкування для досягнення компетентної інтеркультурної взаємодії. Адже бути інтеркультурно компетентним сьогодні означає володіти набором моделей відповідної поведінки, знань, навичок, а також мати розвинену чутливість у ставленні до всіх груп населення. А інтеркультурна компетентність є інструментом досягнення успіху в

міжкультурній взаємодії, консолідації міської громади

МЕЛІТОПОЛЬ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ІНТЕРКУЛЬТУРНОСТІ РЕЗУЛЬТАТИ ОЛАЙН- ОПИТУВАННЯ

Одним з векторів реалізації інтеркультурної інтеграції українського міста Мелітополь є налагодження соціального партнерства мелітопольської громади з мерією задля ефективної співпраці з визначення пріоритетних напрямків втілення ІСС «Плану інтеркультурної інтеграції міста Мелітополь на 2015-2020 рр.».

З цією метою науковці Центру соціологічних досліджень Мелітопольського державного педагогічного університету ім. Б. Хмельницького, як члени робочої групи з розроблення та моніторингу виконання «Плану інтеркультурної інтеграції міста Мелітополь на 2015-2020 рр.», ініціювали проведення соціологічного дослідження щодо виявлення ролі соціального середовища в реалізації інтеркультурної політики міста.

Запропонована анкета, яка була попередньо обговорена з національною координаторкою Української мережі ІСС Ксенією Рубікондо та директоркою Центру соціологічних досліджень Людмилою Афанасьєвою, містить питання щодо виявлення шляхів боротьби з фейками, дискримінацією на етнічному та релігійному підґрунті, визначення індикаторів підвищення інтеркультурної компетенції державних службовців, механізмів ефективної взаємодії та інтеркультурної солідарності мелітопольської громади.

Оскільки для запобігання поширенню коронавірусу, дбаючи про безпеку власну та суспільну, ми залишаємося вдома та обмежуємо

соціальні зв'язки до допустимого мінімуму, Центр соціологічних досліджень МДПУ ім. Б. Хмельницького з 24 квітня по 8 травня провів анкетування в режимі онлайн-опитування Google Forms;. Після підведення підсумків опитування всі пересічні мешканці міста за бажанням змогли ознайомитися з його результатами. Для Мелітопольської міської ради вони стануть доречним доповненням для створення наступного стратегічного документу для роботи міста в галузі ІСС.

Ініціатори та виконавці дослідження: Мелітопольська міська рада Запорізької області, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, Центр соціологічних досліджень Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького.

Вибірка дослідження: у дослідженні взяли участь 500 респондентів, віком від 12 років і старші, що проживають у місті Мелітополі. Вибірка неповторна (із забезпеченням фіксації ІР-адреси респондента під час он-лайн сесії), стохастична. Теоретична похибка вибірки не перевищує 4,3% за довірчої ймовірності 95%.

Демографічна характеристика учасників дослідження: гендерні показники: жінки 86%, чоловіки 14%. Вікові показники: 12-15 років – 3%; 16-22 років; 23-29 років – 11%; 30-39 років – 24%; 40-49 років – 32%; 50-59 років – 22%; 60 і старше – 3%.

БЛОК 1.

МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ В КОНТЕКСТІ ДІАЛОГУ КУЛЬТУР

Наш Мелітополь не даремно називають містом ста культур і народів. Проведене соціологічне дослідження щодо виявлення ролі соціального середовища в реалізації інтеркультурної політики міста дозволило охарактеризувати чинний стан міжкультурної взаємодії представників різних етносів, культур, спільнот і конфесій міста, виявити основні тенденції та проблеми інтеркультурної політики мелітопольської багатонаціональної громади.

Провідною характеристикою є безумовне визнання етнокультурного багатоманіття Мелітопольщини чинником зростання культурного капіталу міста і регіону переважною більшістю респондентів (82% цілковито поділяють цю точку зору, 14% – «скоріше так, ніж ні»; «скоріше ні, ніж так» 2%; «ні» – 1%; важко відповісти 1%.)

Більшість опитаних погоджується з тим, що в Мелітополі склалися дружні відносини між:

- представниками різних етносів («так» – 68,8%; «скоріше так, ніж ні» – 28,4%; «скоріше ні, ніж так» – 1,2%; «ні» – 0,8%; «важко відповісти» – 0,8%);
- представниками різних релігійних громад («так» – 52,6%; «скоріше так, ніж ні» – 35,6%; «скоріше ні, ніж так» – 4,6%; «ні» – 1,4%; «важко відповісти» – 5,8%.

Позитивно щодо бажання частішого спілкування в громадських місцях із представниками:

- різних етнічних спільнот висловилися 60,6% мелітопольців (з певними застереженнями – «так, однак, дивлячись з ким» – 28,6%; важко відповісти – 6,4%; «ні» – 4,4%);
- різних релігійних віросповідань 32,8% мелітопольців (з певними застереженнями – «так, однак, дивлячись з ким» 30,8%; «ні» – 21,4%; «важко відповісти» – 15%).

Спілкування з представниками іншого етносу чи релігії як чинник духовного і морального збагачення беззастережно

вважає 54% мелітопольської молоді, а 34% – «скоріше так, ніж ні» («важко відповісти» – 6%; «скоріше ні, ніж так» – 4%; «ні» – 2%).

Почуття гордості від причетності до своєї національності відчувають 65% опитаних («не відчувають ніяких емоцій» – 16%;), 85% респондентів висловлюють задоволення тим, як складаються їхні стосунки з представниками інших народів («важко відповісти» – 13%; «не задоволені» – 2%).

Переважна більшість опитаних (63%) не засвідчує жодної дискримінації чи негативного ставлення до людей іншого етнічного походження та щодо мови спілкування («частково відчувають» це 24%; «важко відповісти» – 8%; «засвідчують дискримінацію за наведеними ознаками» – 5% опитаних), 70,7% респондентів не доводилося особисто стикатися з недружнім ставленням до людей їхньої національності, 26,1% – «засвідчує окремі випадки», «досить часто» – 2,6%; «постійно» – 0,6%.

Місця, де опитані респонденти зустрічалися з недружнім ставленням, за частотою випадків характеризуються так: в коментарях до інтернет публікацій – 47,6%; на вулиці, в транспорті, в черзі і т.п. – 42%; в ЗМІ (преса, телебачення, інтернет – 19,9%; в публічних висловлюваннях політиків – 17,3%; в колективі, де працюють, навчаються – 9,5%; в культурно-дозвіллевих закладах – 6,5%; в державних установах – 6,1%; інше: за місцем проживання, з сусідами, під час військової служби, за кордоном – 13,4%). (рис.1)

Рис.1

Найбільш частими виявами недружного ставлення респонденти називають такі: «груба образа на адресу особи» – 39,4%; «неповага до звичаїв, традицій різних народів» – 30,7%; «зневажливе ставлення до людини» – 29,8%; «ксенофобські публікації, висловлювання» – 23,9%; «побутовий шовінізмом і націоналізмом» – 21,6%; «зневажливе ставлення до віросповідання» – 19,7%; «нетолерантні висловлювання політиків» – 17%;

«обговорення територіальних домагань» – 15,1%; «небажання знайомитися з культурою інших» – 11,5%; «розлучення на національному ґрунті» – 7,8%; «загроза погромів і різного роду розправ» – 7,3%; «відмова при працевлаштуванні» – 2,8%; «заниження оцінок у навчальних закладах» – 2,3%; «відмова в просуванні по службі» – 0,9%; «відмова реєстрації фірм» – 0,9%. (рис.2.)

Рис.2

БЛОК 2. ЗАСОБИ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ ІНТЕРКУЛЬТУРНОСТІ

Наявність в медіапросторі фейків або пропаганди, що несе негативну інформацію про етнос, релігійну конфесію, субкультуру, ЛГБТ-спільноту «час від часу» засвідчують 38%; «не зустрічали» – 46%; («важко відповісти» – 8%; «так, постійно» – 8%).

Варіанти відповідей щодо місць, де респонденти засвідчують фейки та

пропаганду негативного ставлення до етносів, релігійних конфесій, субкультур, ЛГБТ-спільнот, розподіляються так: в ЗМІ (преса, телебачення – 66,9%; в коментарях до інтернет – 53,1%; в публічних висловлюваннях – 16%; в колективі, де працюєте – 5,8%; в державних установах – 3,3%; в муніципальних установах – 1,8%). (рис.3)

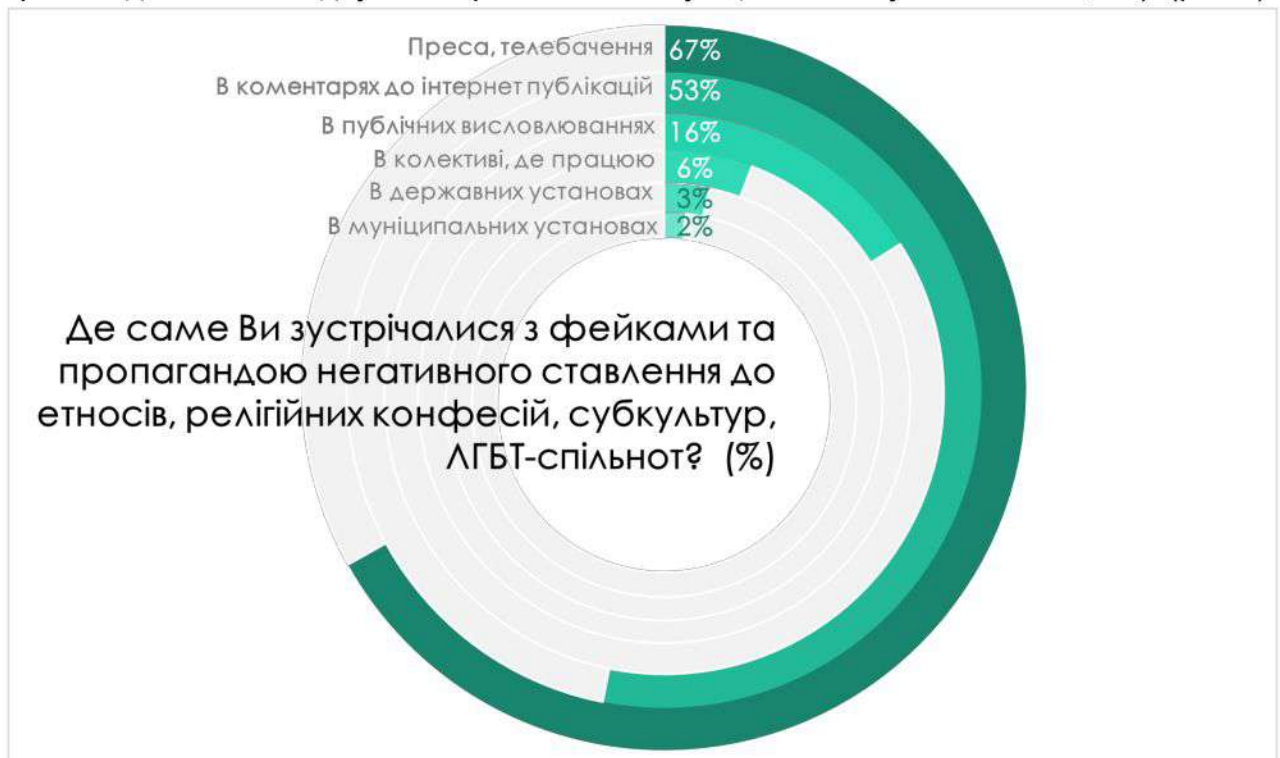

Рис.3

Інформацією щодо наявності у нашому місті організацій чи муніципальних/або недержавних служб протидії фейкам, пропаганді, маніпуляціям свідомістю містян володіють лише 4% («важко сказати» – 79%; «не знають» – 17%).

Про факти використання негативних стереотипів місцевими ЗМІ у

зображенні мігрантів/меншин, релігійних конфесій, форми контролю органів влади і міської громади респонденти мало обізнані («важко сказати» – 72%; «ніяк» – 15%; «мерія вимагає публічного пояснення від редакції й автора публікації» – 13%).

БЛОК 3. МІФИ ТА СТРАХИ

Бажаними посередниками і соціальними партнерами при вирішенні можливих конфліктів та для ефективної протидії випадкам насильства і правопорушень на тлі міжетнічної нетерпимості респонденти найчастіше обирають представників таких соціальних груп і структур:

- авторитетних представників відповідних етнокультурних спільнот – 32,5%;
- своїх друзів та знайомих – 28,7%;
- органи охорони законності, правопорядку та поліцію – 27,1%;

- знайомих членів національно-культурних товариств – 26,9%;
- гарного адвоката – 20,8%;
- громадську раду при виконавчому комітеті – 14,4%;
- службу управління соціального захисту населення – 10%;
- службу управління з внутрішньої політики – 3,4%;
- священика – 3,2%;
- депутата – 2,4%;
- залишився/лися наодинці зі своєю проблемою – 5,6%; інше – 0,6%.

Рис.4

Окремий блок відповідей демонструє бачення членами мелітопольської громади шляхів активізації міжкультурного і міжконфесійного спілкування, виокремлення механізмів залучення мелітопольців до розвінчання міфів і страхів щодо певних культур і релігій.

Рейтинг бажаних (найбільш ефективних, на погляд респондентів) заходів виглядає так:

- культурно-мистецькі заходи з популяризації надбання етнічних культур – 69,8%;

- просвітницькі програми з національно-культурної тематики на телебаченні – 42,6%;
- спортивні заходи задля популяризації національних видів спортивних змагань – 39,8%;
- соціально-мистецькі акції, які сприяють ознайомленню широкого загалу з історичним культурним надбанням етнічних груп підтримують близько третини опитаних – 29,2%;
- проведення історико-культурних квестів різноманітного спрямування – 27,4%;
- потенціал у більш широкому використанні ресурсу міського

культурного простору вбачають 15,8% (наприклад, екскурсії до храмів різних конфесій, організовані екскурсії у місця компактного проживання етнічних груп – 14,6%);

- до розроблення та виготовлення друкованої продукції етнокультурної тематики позитивно ставляться – 10,2%;

- визначення активних агентів міжкультурної взаємодії та позитивних змін у соціокультурному міському середовищі з числа представників етнічних спільнот вважають значущим чинником розвитку інтеркультурної громади 8,6% респондентів.

Рис.5

Перелік основних чинників підвищення якості міжкультурної взаємодії у місті, отриманий від респондентів щодо конкретних заходів, рубрикованих у опитуванні як «інше», зводиться до таких:

- Переважна більшість запитів членів мелітопольської інтеркультурної громади щодо проблеми налагодження міжетнічного і міжконфесійного взаємопорозуміння стосується питань якості освіти, оскільки

лише належний рівень освіти зумовлює відповідну культуру поведінки.

- Мелітопольці виявляють велику занепокоєність як щодо порушень принципу самовизначення з питань етнокультурного просвітництва національних спільнот, так і щодо можливості обирати спрямування, засоби і форми такої діяльності.

- Мелітопольці вважають за потрібне удосконалити механізми контролю за проявами етнічно нетолерантної публічної поведінки та адміністративних стягнень за порушення.

БЛОК 4. 3 ПОВСЯКДЕННОГО ЖИТТЯ

Обізнаність з організацією в місті заходів у галузі культури, мистецтва із залученням представників різних етнічних спільнот виявили 90,8%; («іноді» – 6,8%; «важко відповісти» – 1,8%; «не організовує» – 0,6%.); в галузі спорту, із залученням представників різних етнічних спільнот – 58,6% («іноді» – 13%; «важко відповісти» – 24%; «не організовує» – 4,4%).

Свою обізнаність із існуванням комунікативних центрів міжкультурної взаємодії етнічних спільнот (спеціалізованих центрів, закладів та місць відпочинку, де можна зустріти людей різного етнічного походження чи різних релігійних вподобань (наприклад, міські площі, торговельні центри, кінотеатри, кафе тощо), виявили 73% опитаних.

Рис.6

Знають, що такі заклади існують, але водночас вважають, що їх надто мало для Мелітополя, близько 14% респондентів. Не можуть відповісти впевнено на запитання 12%; стверджує відсутність таких місць для мешканців міста менше 1% респондентів.

Відповіді респондентів демонструють посередній рівень обізнаності населення щодо наявності ефективних громадських органів координації взаємодії міських етнокультурних груп. Тверде переконання, що в місті існує відповідний громадський орган (Рада або щось подібне), незалежний від міської влади, який представляє всі етнічні спільноти, має лише близько третини опитаних (36,8%); Дві третини опитаних не мають відповіді на це питання («важко сказати» – 58%), або переконані у відсутності («чи бездіяльності») такого органу («ні» – 5,2%)

Опитування виявляє значну зацікавленість членів міської громади у залученні додаткових коштів на популяризацію принципів консолідації громади з місцевого бюджету – цю ідею підтримують 49,2% респондентів. Водночас, 41,2% опитаних висловлюють сумніви щодо доцільності та ефективності додаткового фінансування.

МІСЬКА ГРОМАДА ЯК ОРГАНІЗАЦІЯ ІНТЕРКУЛЬТУРНОСТІ: НАРАТИВИ СЕРІЇ КРУГЛИХ СТОЛІВ

Удосконалення навичок інтеркультурної компетентності є необхідною умовою для міст-учасників Програми ІСС, які працюють над розвитком інтеркультурного, інклюзивного та рівноправного суспільства.

Після участі у серії вебінарів «Тренінг для тренерів», в місті Мелітополі чотирма модераторами було проведено

по одному двогодинному круглому столу «Вдосконалення навичок ІСС компетентності».

Мета круглих столів: надання допомоги міським адміністраторам, поліцейським, представникам засобів масової комунікації та іншим мешканцям в підвищенні рівня інтеркультурної компетентності.

БЛОК 1 ПРО УЧАСНИКІВ

Анонс про проведення заходів разом з реєстраційною формою був розміщений на сайті Мелітопольської міської ради (<https://mlt.gov.ua>) та в соціальних мережах за 14 днів до їх проведення.

Всі бажані були розподілені за цільовими групами, вибір яких був визначений запитом городян після проведеного анкетування в рамках реалізації проекту РЄ «Впровадження та залучення культурного розмаїття на глобальному рівні», який проводився в ГУГЛ-форматі. Відповідно до даного анкетування, 97,4% мелітопольських респондентів (це керівники підприємств / організацій / установ / структурних підрозділів, держслужбовці, викладачі та вчителі, працівники культури, громадські організації, етнічні та релігійні спільноти, студенти та журналісти) вважають «важливим підвищення рівня інтеркультурної компетентності», або «вкрай важливим». 92,6% з них, хотіли б поліпшити свої навички та вміння з інтеркультурної компетенції «для того, щоб вміло їх застосовувати». Бажані взяти участь у круглих столах були об'єднані в цільові групи:

- державні службовці міської адміністрації, директори навчальних

закладів, соціальні працівники (Афанасьева Людмила - Радник міського голови з питань інтеркультурних інтеграції міста Мелітополь);

- поліцейські, журналісти, внутрішньо переміщені особи (Шевченко Тетяна - Директор Мелітопольського міського центру соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді);

- представники етнокультурних спільнот, міжконфесійної ради християнських церков (Глебова Наталя - Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького);

- представники молодіжних рухів, молоді педагоги, методисти (Несват Тетяна - управління молоді та спорту Мелітопольської міської ради).

Всього у заходах взяло участь 87 осіб.

За віковими групами учасники розподілилися наступним чином: 16-22 роки - 7 осіб (8%), 23-29 років - 21 осіб (24,1%); 30-39 років - 28 осіб (32,2%), 40-49 років - 18 осіб (20,7%); 50-59 років - 12 осіб (13,8%), 60 років і старше - 1 (1,1%).

За сферою зайнятості найбільш активно взяли участь у роботі круглих столів наступні категорії: 32 чол. (37%) державних службовців міської адміністрації, директорів навчальних закладів, соціальних працівників; 30 чол.

(34%) поліцейських, журналістів, внутрішньо переміщених осіб; 15 чол. (17%) представників етнокультурних

спільнот і міжконфесійної ради християнських церков; 10 чол. (11%) представників молодіжних рухів, молоді педагоги, методисти.

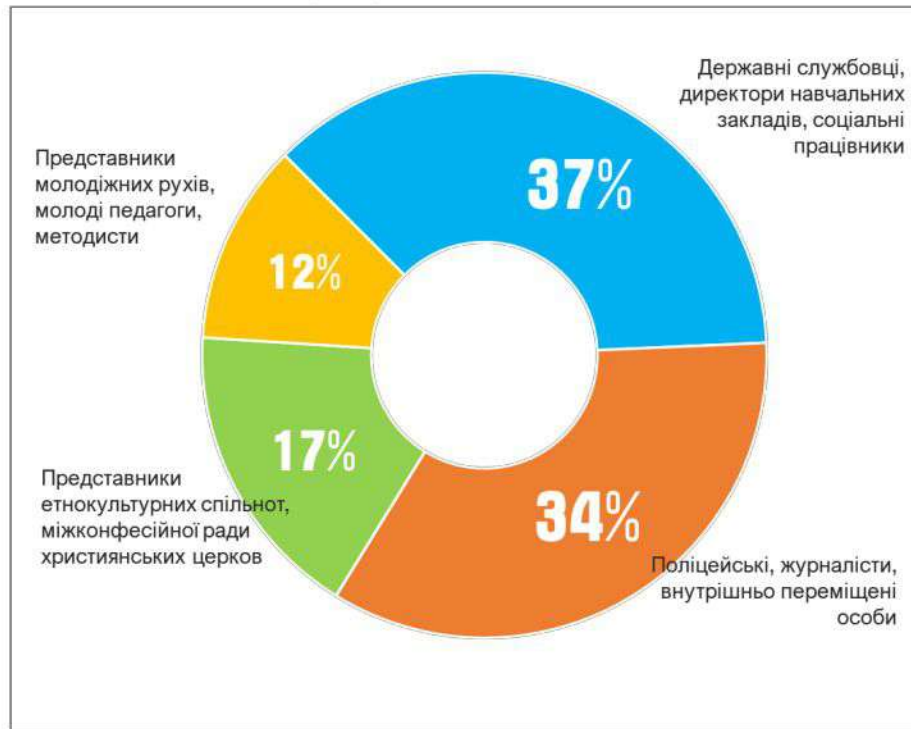

Рис.1.

Під час проведення було враховано деякі нюанси: оскільки Мелітополь знаходиться у «помаранчевій зоні» щодо розповсюдження KOVID-19, не всі зареєстровані змогли взяти участь в очних заходах, і було прийнято рішення

організувати доступ до онлайн трансляції для раніше зареєстрованих учасників. Тому 58,6% бажаючих взяли участь безпосередньо в аудиторії, а 41,4% онлайн режимі.

Підчас взаємодії учасників круглих столів було обговорено низку питань, які глибино розкривають з різних боків тематику розвитку у мешканців міста інтркультурних компетентностей та формування простору безпечної міжкультурної взаємодії в міській громаді. Учасниками, відповідно до свого досвіду, формувалися кейси та

БЛОК 2 НАРАТИВИ ІНТЕРКУЛЬТУРНОСТІ

наводилися приклади з професійної, громадської та побутової сфер, в яких відображалися особливості сучасного стану міжкультурних відносин у місті.

Так, наприклад, учасники навели чисельні варіанти зон, в яких мешканці можуть стикнутися із недружнім ставленням до людей іншої культури.

*«СМИ, телевидение и интернет...даже открыто, даже и держслужбовці высказываются последнее 5 лет.... всякое разное рассказывают»
«определяли штампы, вешали ярлыки и прочее . это все было»
«в коллективе реже всего встречается, а в культурных заведениях есть...»*

*«в нас тут на центральному ринку були такі випадки, коли підходили щось питали, нам якось не коректно відповіли я підходжу і там (возмущение) і оці неруські чи щось там, таке було»
«було таке тикання пальцем що, о дивіться цигани пошли, бо в нас не такі наряди чи ще щось, це також було, але я впевнена що не всі люди такі, це ну його некультурність, невоспитанність»*

*«газета точно напишет что член церкви такой 100%, это как циганка, так и бабтист»
здається що треба особливу увагу приділяти саме засобам масової інформації, бо вони нагнетають саме це»*

Щодо діяльності ЗМІ, то окремі учасники навели і приклади небажання журналістів розповсюджувати додатково із новинами якусь

пояснювальну інформацію, що розкривала б ситуацію чи подію з різних боків.

”

«Вот если брать СМИ, яркий, очень яркий пример, у всех он на слуху, это возьмем Уманских евреев, а распиаренно, негативно распиаренна ситуация хотя нигде в СМИ никогда не рассказывают ... городских евреев, которые приезжают в город.... интеллигентные, воспитанные люди в шляпах и пиджаках, нигде не рассказывается о киевских евреях, которые тоже приезжают на могилу Раби, нигде не рассказывается о львовский евреях ,ну там не совсем Льво , это Жовква и город Белс, никто о них не рассказывает... они не интересные, потому что ведут себя по другому. Всегда берется одно течение. Никто никогда не говорит что иудаизм в других религиозных конфессиях огромное количество течений, что это особенное течение Уманские евреи - это люди, которые когда-то сделали недопустимое для иудаизма шаги, это люди, которые были осуждены, поэтому они едут на могилу этого Раби для того что бы помолиться, потому что он когда-то в 1680 году сказал что" как бы вы не оступились, я вас всех за ... вытащу в рай" и они все те кто сделал какие-то правонарушения едут туда, значит мы делаем выводы, туда едут особая категория религиозных евреев, но когда подходит праздник Рошашана, кроме Умани в телевидение, в СМИ не звучит ничего, вот вам такой яркий конкретный пример.»

Також учасники через побудову кейсів визначили і одну з базових проблем у розвитку міжкультурної комунікації в місті – це «відсутність

плідної взаємодії між представниками різних культур, релігій, етнічних груп. Тобто в цілому – це несприйняття у повсякденному житті однієї групи іншою.

”

«... приходят роми: Скажи какие фамилии цыганей там есть? - называю шість прізвищ, в этом году не пойдём сюда учиться, прийдём на следующий. То есть між собою є (проблеми)мусульмані і християні, і у них мова відрізняється, погляди відрізняються, - в них іде неповага між собою в релігійній конфесії, просто ...діти залишаються, тому тільки, що батьки не хочуть щоб вони (вчилися, спілкувались між собою)»

Обговорювалися і ситуація навколо мовного питання, адже для багатьох культур міста залишається проблема

організації на базі навчальних закладів відповідних мовних курсів для всіх бажаючих та підтримка їхньої діяльності.

”

*«..але ,мови то мало вивчення..»
«...керівникам треба вивчати історію культуру...»
«...співпрацюємо з товариством, але не ведуть... у нас мама... хотіла вести болгарську, але вона не має педагогічної освіти»
«...там є вимоги от для того щоб виконать, повинна буди людина у якої освіта повинна бути»*

«у нас філолог... кримсько-татарську викладає, болгарську - ми взяли, корінну болгарку, з болгарським дипломом, з психолого-педагогічною освітою»

«...є запит на польську на наступний рік»

«...можна робити це як волонтерство, наприклад, в програмі "Go Camp", там надають волонтера, вони з англійською мовою, там з усіх країн... волонтери приходили в школу і на якихсь волонтерських засадах польську, болгарську (викладали)»

Так само учасники звернули увагу і на відсутність у навчальних закладах курсів з історії рідного краю, або на їхнє не досконале позиціювання у навчальних

програмах. Це питання виявилось актуальним і для будь яких вікових категорій містян.

«Немає вже (курсів)»

«Вона інтегрована, є там програма»

«...є факультативний курс, наприклад "культура добросусідства"»

«...треба таку підбірку (курсів) зробити, цікавих програм ,які школи можуть застосовувати саме з інтеркультурних (занять, факультативів)»

«...керівникам треба вивчати історію і культуру»

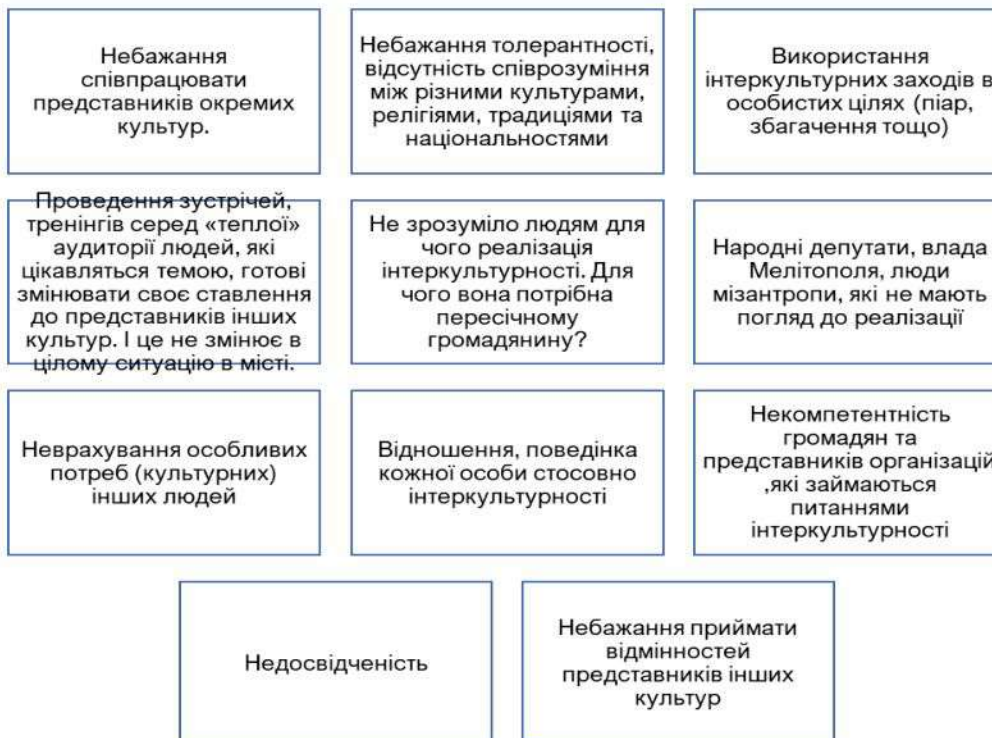
«...проводили тижні культури, тобто якщо раніше у нас було, що етноси провели свої заходи, то тепер це і флешмоби ,і наукові конференції, і концерти, тобто оце об'єднує громаду»

«...якщо журналістика буде з освітою, внутрішньою політикою, так далі, тільки тоді можна щось змінити»

«...ВУЗи мають долучитися, тому що у них студенти, вони повинні бути, як...відчувати, що якщо вони залишаться тут вони багато зможуть зробити і для себе, і для міста, і взагалі для країни.»

І в цілому у ході дискусій було визначений перелік «підводних каменів», які можуть зустрітися на шляху

до реалізації інтеркультурних програм і стратегій в місті.

Але учасники круглих столів опрацювали і пропозиції щодо вирішення цих нагальних проблем,

запропонували низку ідей і проектів, які можуть стати дійсними відповідями на виклики громаді міста.

ВИКЛИКИ

Небажання співпрацювати представників окремих культур.
Небажання толерантності, відсутність співрозуміння між різними культурами, релігіями, традиціями та національностями
Використання інтеркультурних заходів в особистих цілях (піар, збагачення тощо)
Проведення зустрічей, тренінгів серед «теплої» аудиторії людей, які цікавляться темою, готові змінювати своє ставлення до представників інших культур. І це не змінює в цілому ситуацію в місті.
Не зрозуміло людям для чого реалізація інтеркультурності. Для чого вона потрібна пересічному громадянину?
Народні депутати, влада Мелітополя, люди мізантропи, які не мають погляд до реалізації
Неврахування особливих потреб (культурних) інших людей
Відношення, поведінка кожної особи стосовно інтеркультурності
Некомпетентність громадян та представників організацій ,які займаються питаннями інтеркультурності
Недосвідченість
Небажання приймати відмінностей представників інших культур

ВІДПОВІДІ

Залучати до заходів по інтеркультурності якомога більше людей
Організація заходів (культурних та освітніх) для представників різних культур
Треба розробити та впровадити програми з інтеркультурної компетентності та толерантності для міста
Просвітницькі заходи організування спілок розвитку інтеркультурності
Залучення спеціалістів із комунікацій
Вивчення проблем та складання чіткого алгоритму вирішення проблем
Роз'яснити людям для чого потрібні зміни. Що ці зміни їм дадуть. Провести роз'яснювальні роботи для всіх верств та культур міста
Залучати до заходів молодь, дітей, знайомити з традиціями інших народів через гру.
У випадку проведення заходів на рівні міста, встановлення культурних споруд, пам'ятників виносити на обговорення
Більше невимушених заходів з представниками культур, обмін традиціями (для тих, хто щиро цікавиться, спільні захоплення, хоббі, спортивні заходи)

БЛОК.3 УЧАСНИКИ ПРО ВДОСКОНАЛЕННЯ ВЛАСНИХ НАВИЧОК ІСС КОМПЕТЕНТНОСТІ

З метою оцінки серій проведених заходів та вдосконалення якості подальших подібних заходів, учасникам було запропоновано заповнити для зручності в google forma «Анкету зворотного зв'язку». В ході моніторингового дослідження було виявлено, що респонденти, які не брали участі у круглих столах, тільки 55,2% змогли вказати «важливі історичні та соціально-політичні чинники, які

визначають інші культури» (рис.2). І вже після наданих тематик дискусій і проведених «тренінгів для тренерів», відповідями на «Анкету зворотного зв'язку», 98,8% респондентів підтвердило, що участь у роботі круглих столів допомогла їм не тільки «наводити приклади факторів інших культур», а й набути навичок в аналізуванні та усвідомленні культурних відмінностей.

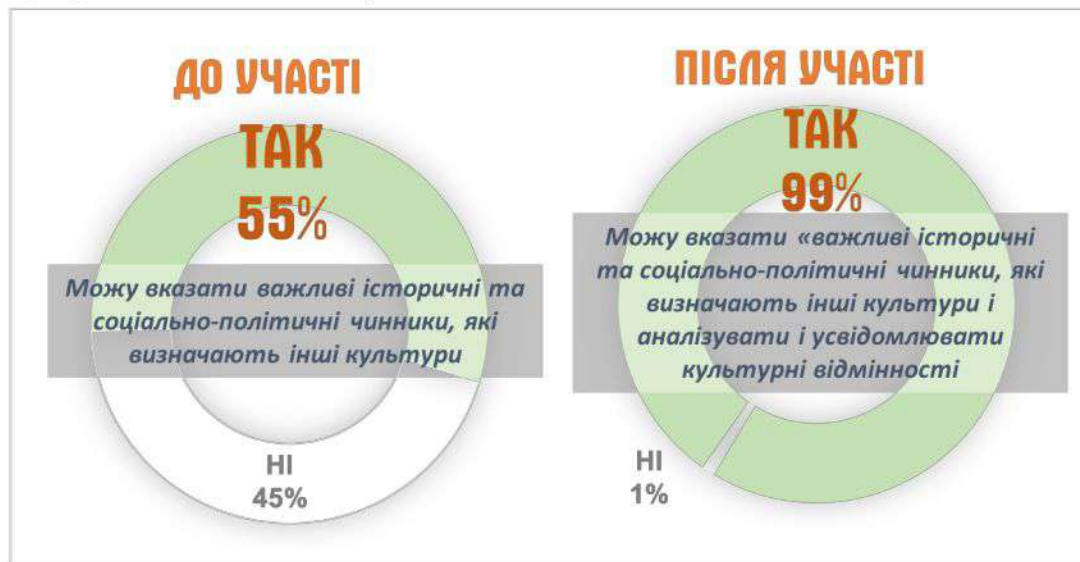

Рис.2

Результати першого опитування, яке проводився до заходу, показали, що досвід інтеркультурної взаємодії / спілкування з колегами по роботі (навчанні) мають 27,7% респондентів, родичами - 32%, друзями в фейсбуці / інстаграмі - 36,4%, жителями міста - 39,7%, друзями - 42,6%, однак лише 16,2% з них вважають, що цей досвід «позитивно вплинув на їх професійну діяльність», а 23,9% - «компетентності в міжособистісних відносинах».

При цьому 91,1% опитаних, які не брали участі у круглих столах, хотіли б підвищити свої навички та вміння інтеркультурної компетентності, щоб вміло їх застосовувати в інтеркультурному середовищі. Завдяки ж,

проведеним заходам, на думку 97,7% респондентів, вони придбали «цінні знання для своєї повсякденної роботи і діяльності», а 98,8% учасникам вони допомогли «не тільки об'єктивно оцінити свій рівень», а й удосконалити навички інтеркультурної компетентності.

ІНТЕРКУЛЬТУРНЕ КАРТУВАННЯ ОЧИМА МЕЛІТОПОЛЬСЬКОЇ ГРОМАДИ РЕЗУЛЬТАТИ ОПИТУВАННЯ МЕШКАНЦІВ 16-22 вересня 2020р.

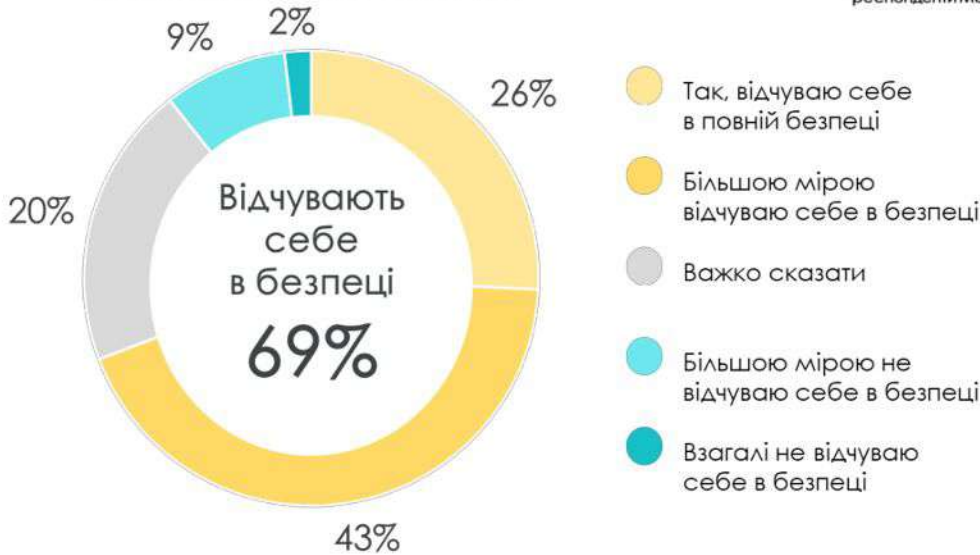

У чому ви вбачаєте переваги (сильні сторони) нашого міста порівняно з іншими містами України? (%)

* респонденти мали можливість обрати декілька варіантів відповіді

Чи відчуваєте Ви себе безпечно в Мелітополі? (%)

Чи відчуваєте ви себе безпечно в Мелітополі?

■ Так, відчуваю себе в повній безпеці
 ■ Скоріше, так
 ■ Важко сказати
 ■ Скоріше, ні
 ■ Взагалі не відчуваю себе в безпеці

Що, на Вашу думку, має бути головною метою соціальної безпеки в місті? (%)

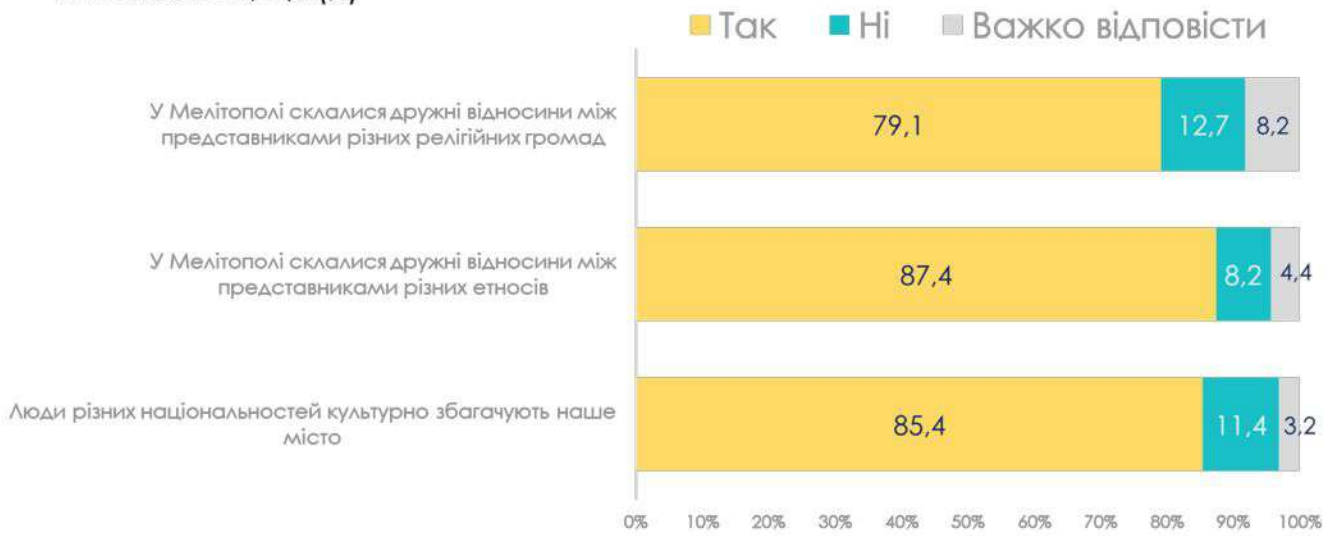

* респонденти мали можливість обрати декілька варіантів відповіді

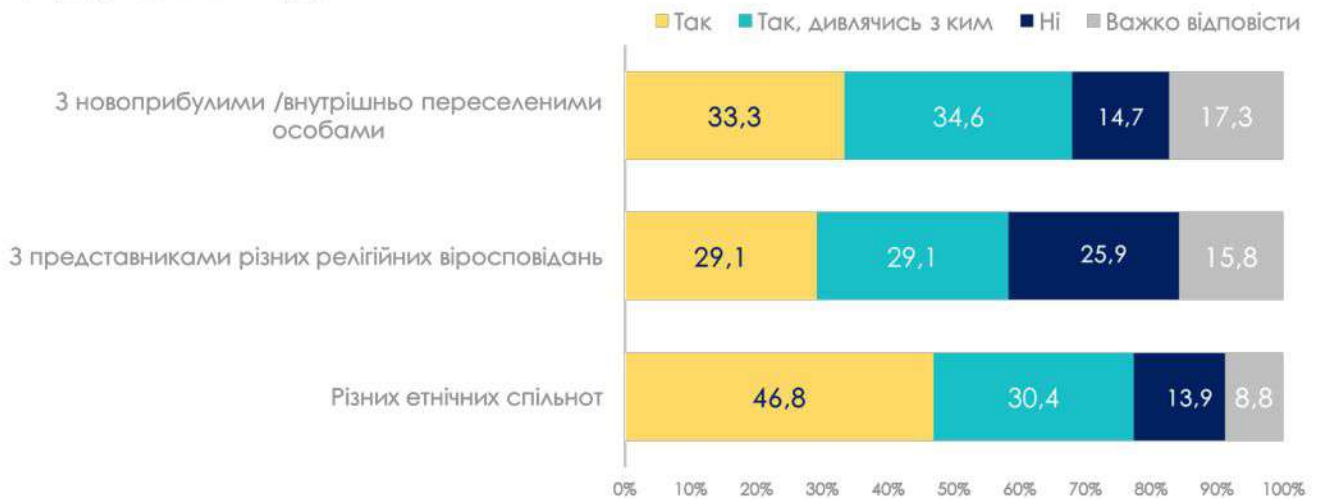
Чи щасливі Ви бути частиною мелітопольської громади? (%)

Наш Мелітополь називають містом ста культур і народів.
Чи вважаєте ви, що: (%)

Чи хотіли б ви частіше спілкуватися в громадських місцях з представниками: (%)

У чому ви вбачаєте переваги (сильні сторони) нашого міста порівняно з іншими містами України? (%)

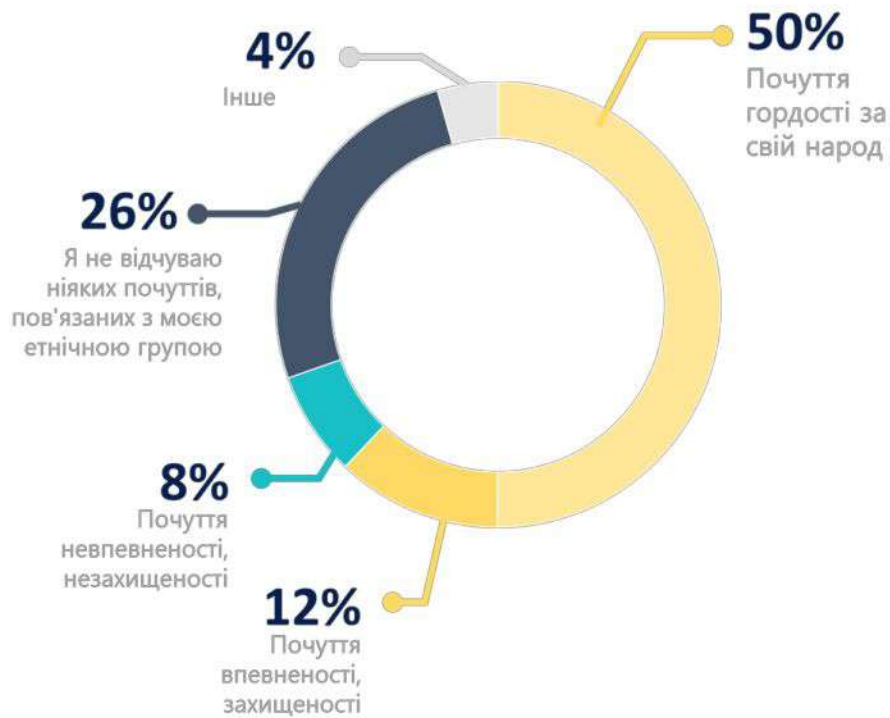

* респонденти мали можливість обрати декілька варіантів відповіді

Як Ви вважаєте, чи збагатиться сучасна молодь духовно та морально, спілкуючись із представниками іншого етносу чи релігії? (%)

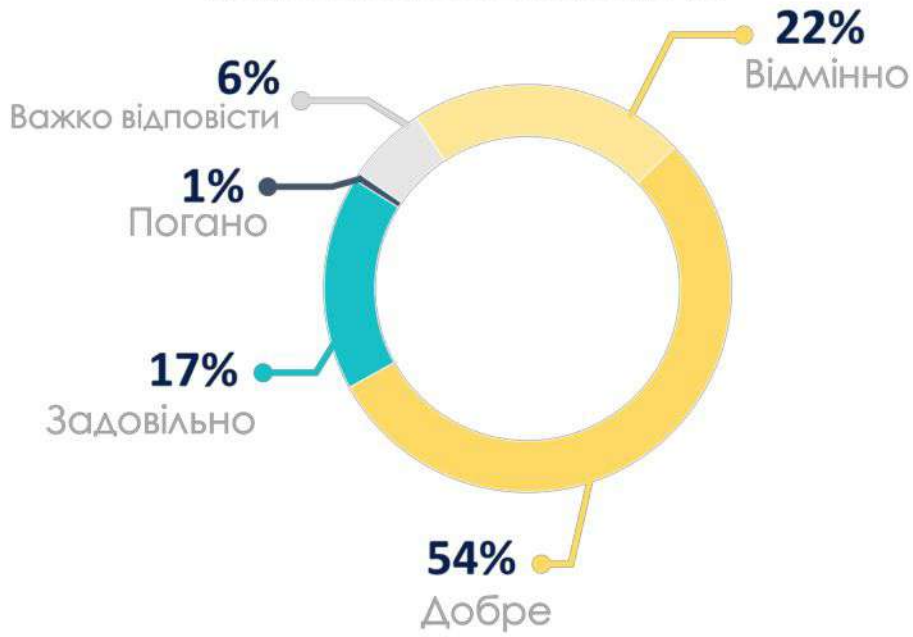
Що особисто ви відчуваєте як представник свого етносу?

Чи задоволені ви, як складаються ваші відносини з іншими етносами, які мешкають поруч? (%)

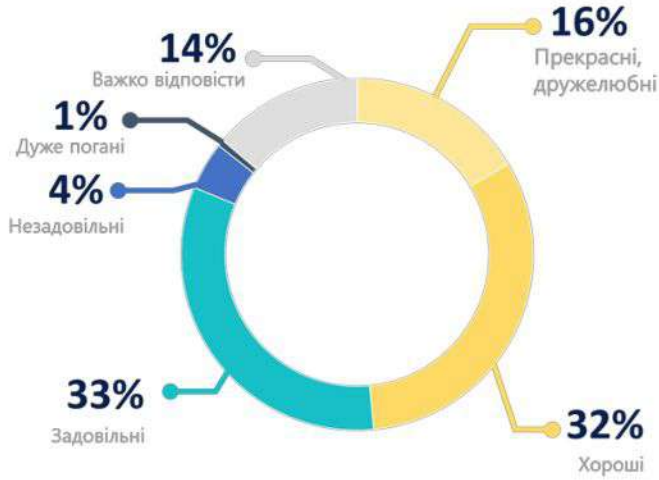
Як ви оцінюєте власну можливість налагоджувати продуктивну взаємодію з представниками інших культур? (%)

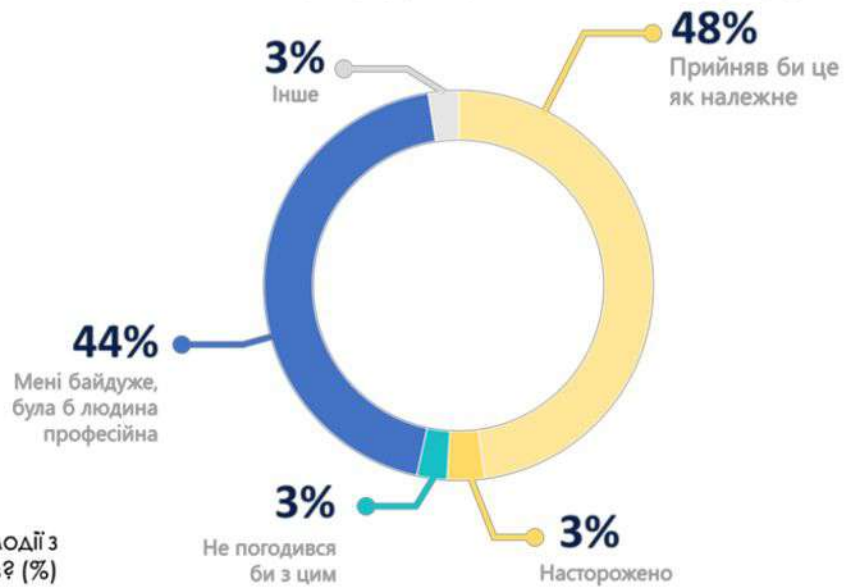
Як відчувають себе, на Вашу думку, вимушено переміщені особи та іноземні студенти/громадяни у міському середовищі? (%)

Як би Ви оцінили відносини між місцевими жителями та людьми іноземного походження чи вимушено переміщеними особами? (%)

Як би Ви поставилися до людини іншої національності в якості свого начальника чи когось, хто приймає важливі рішення для Вашого життя чи добробуту (наприклад, Ваш лікар)? (%)

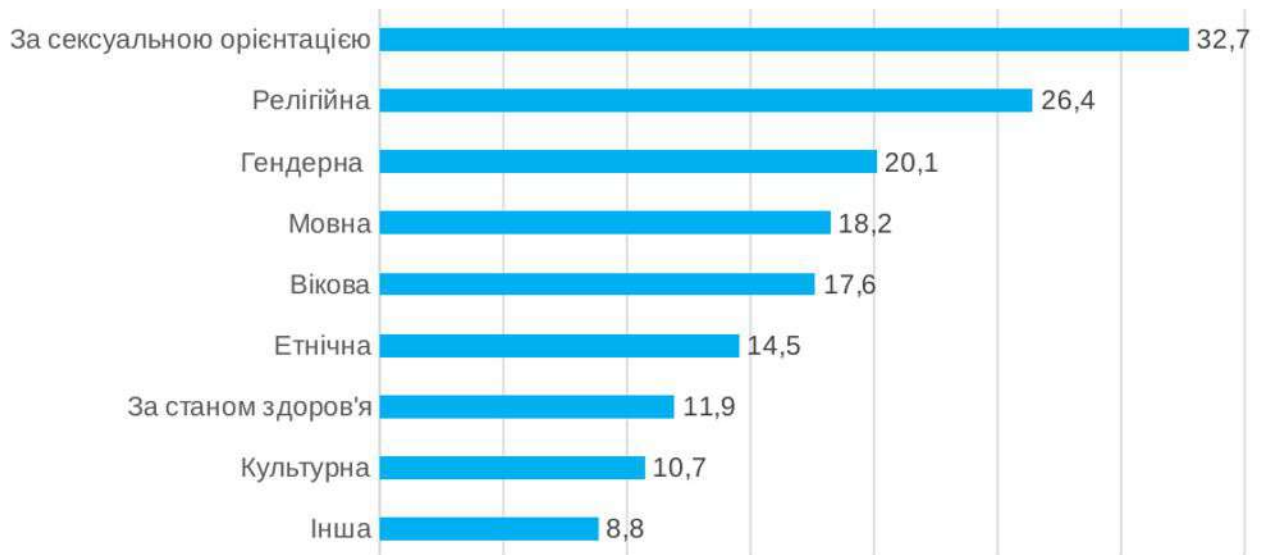
Яка ваша реакція при взаємодії з представниками інших етносів? (%)

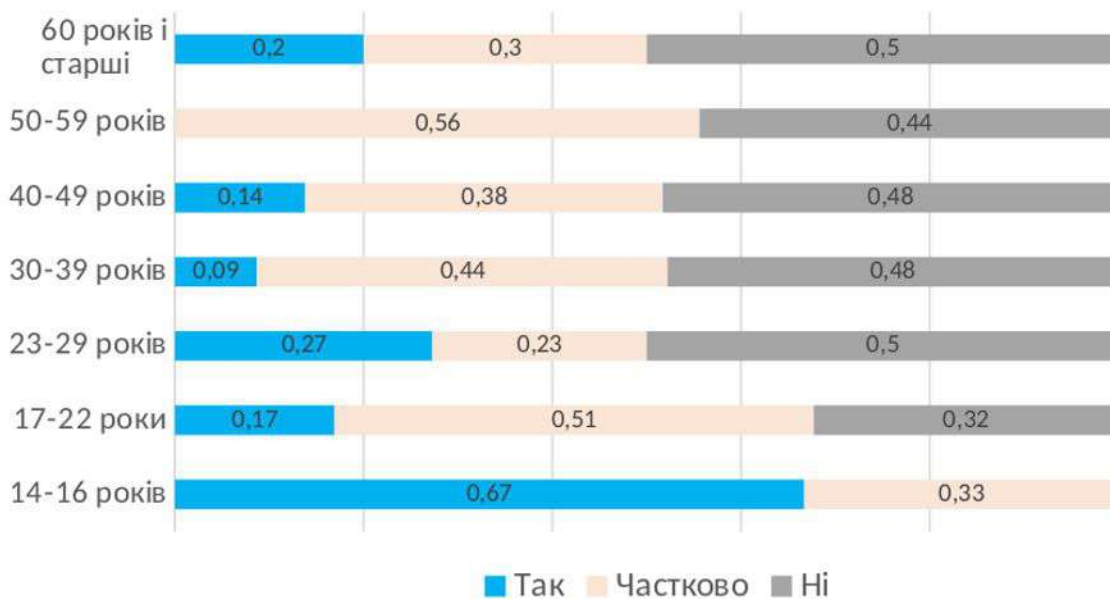
Чи існує, на Вашу думку,
проблема дискримінації в місті? (%)

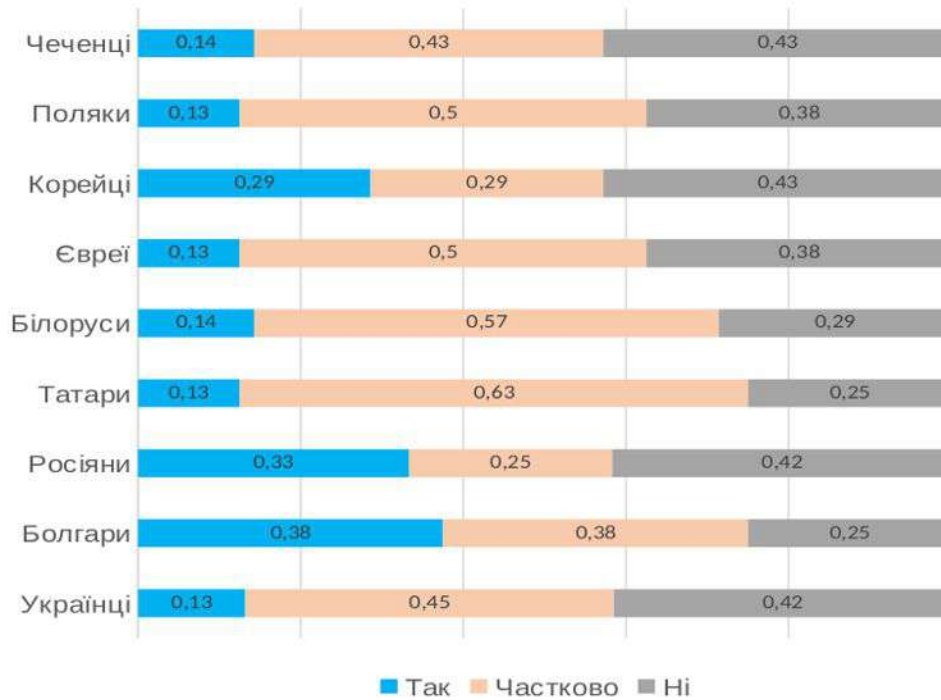
Яка саме
дискримінація існує в місті?

Дискримінація за віковою ознакою

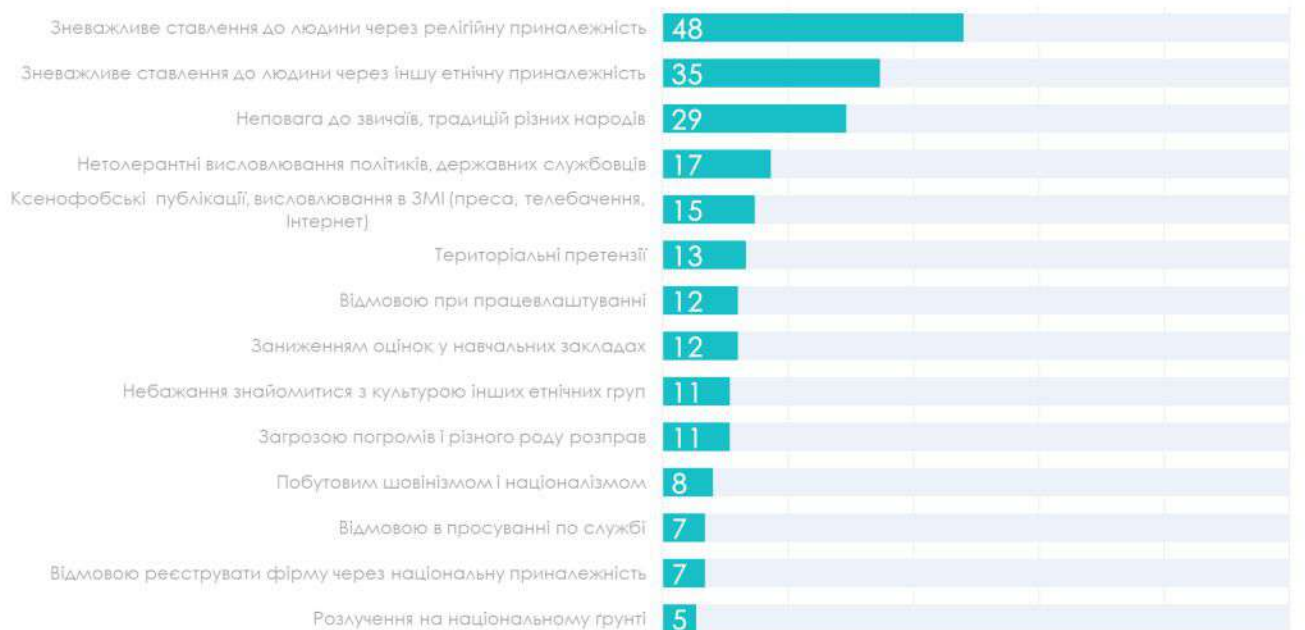
Дискримінація за етнічною приналежністю

Чи доводилося особисто Вам стикатися з дискримінацією чи недружнім ставленням до представників... (%)

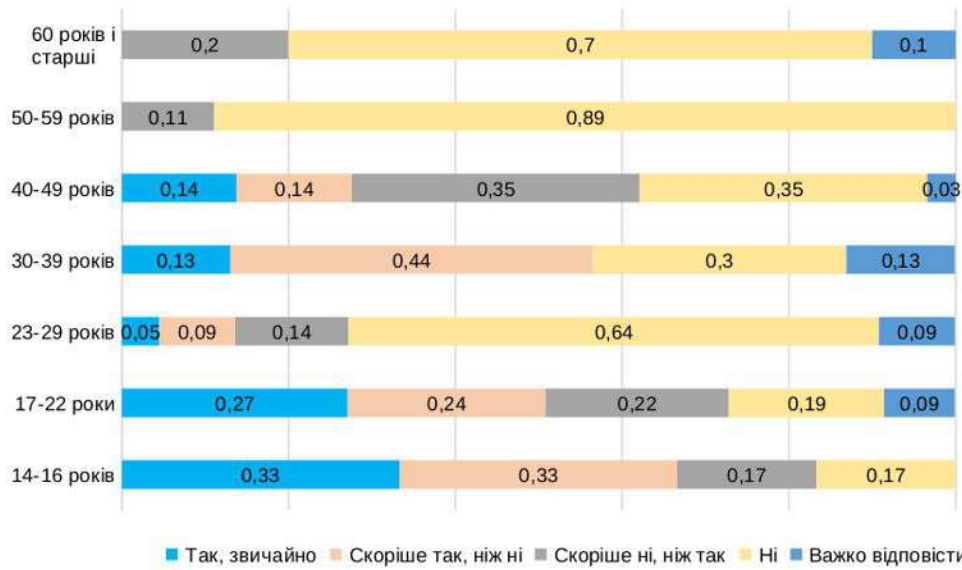
Якщо певною мірою доводилося, то в чому саме це проявлялося? (%)

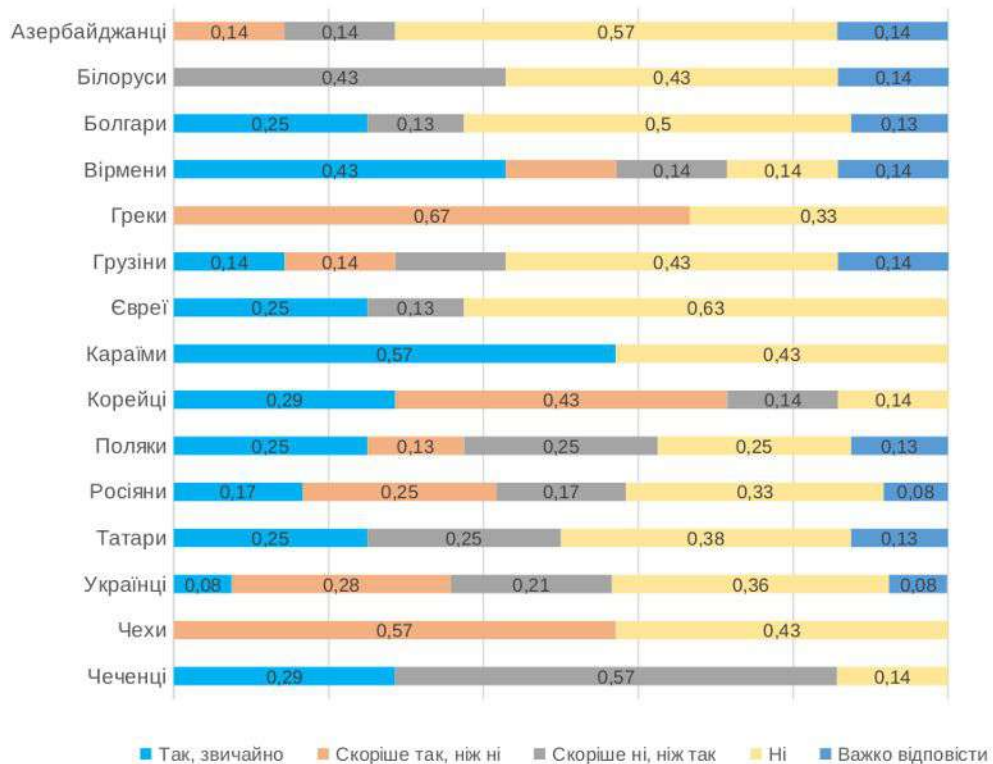
* респонденти мали можливість обрати декілька варіантів відповіді

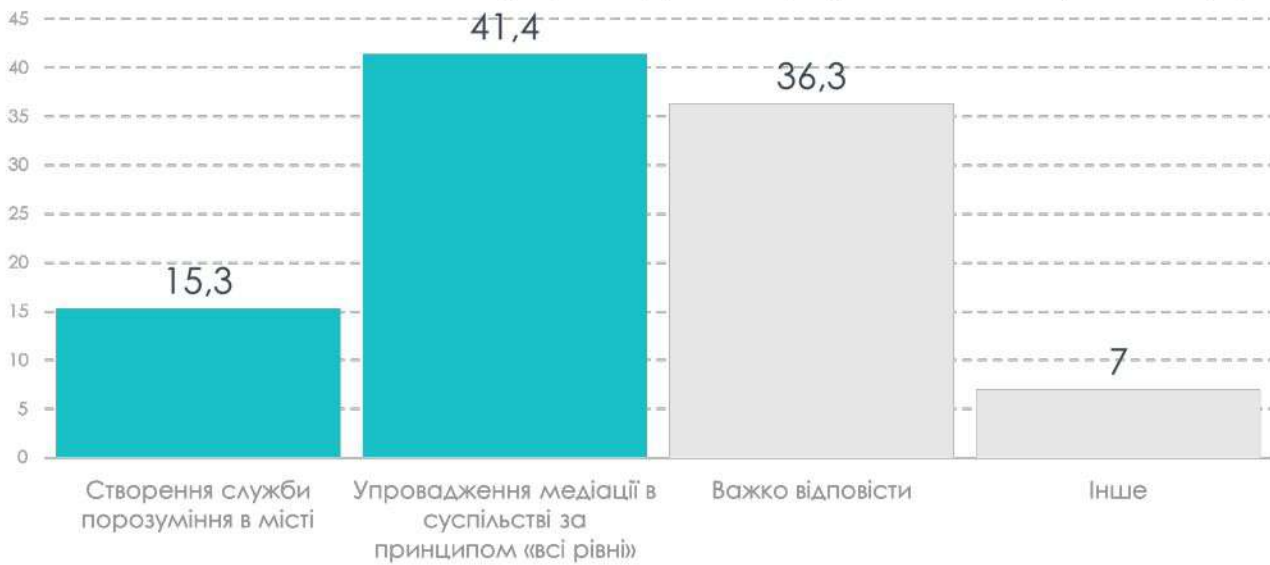
Чи погоджуєтеся ви з твердженням, що мовне питання є проблемою в місті?

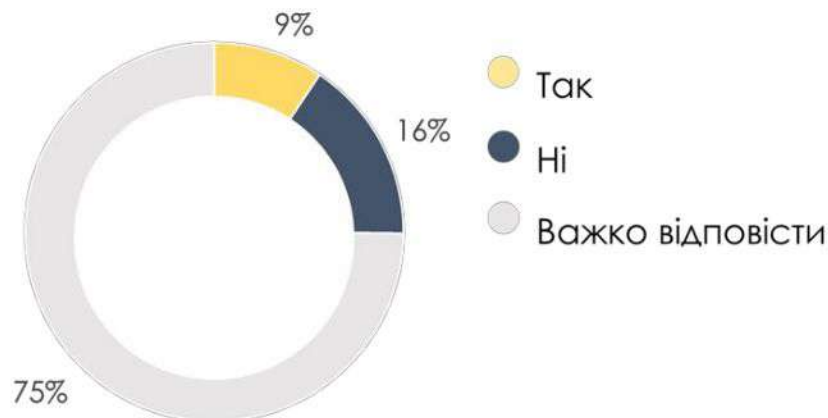
Чи погоджуєтеся ви з твердженням, що мовне питання є проблемою в місті?

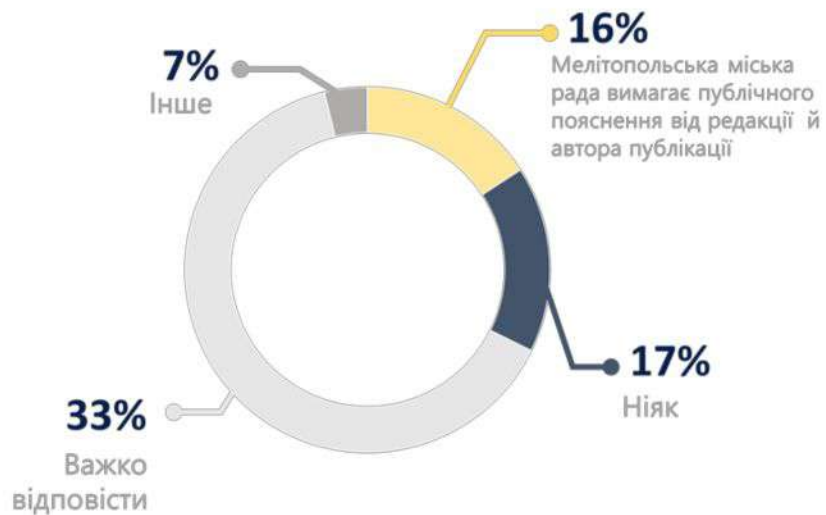
Яка форма підтримки, на Вашу думку, допомогла б покращити ситуацію на ґрунті непорозуміння в мовному аспекті? (%)

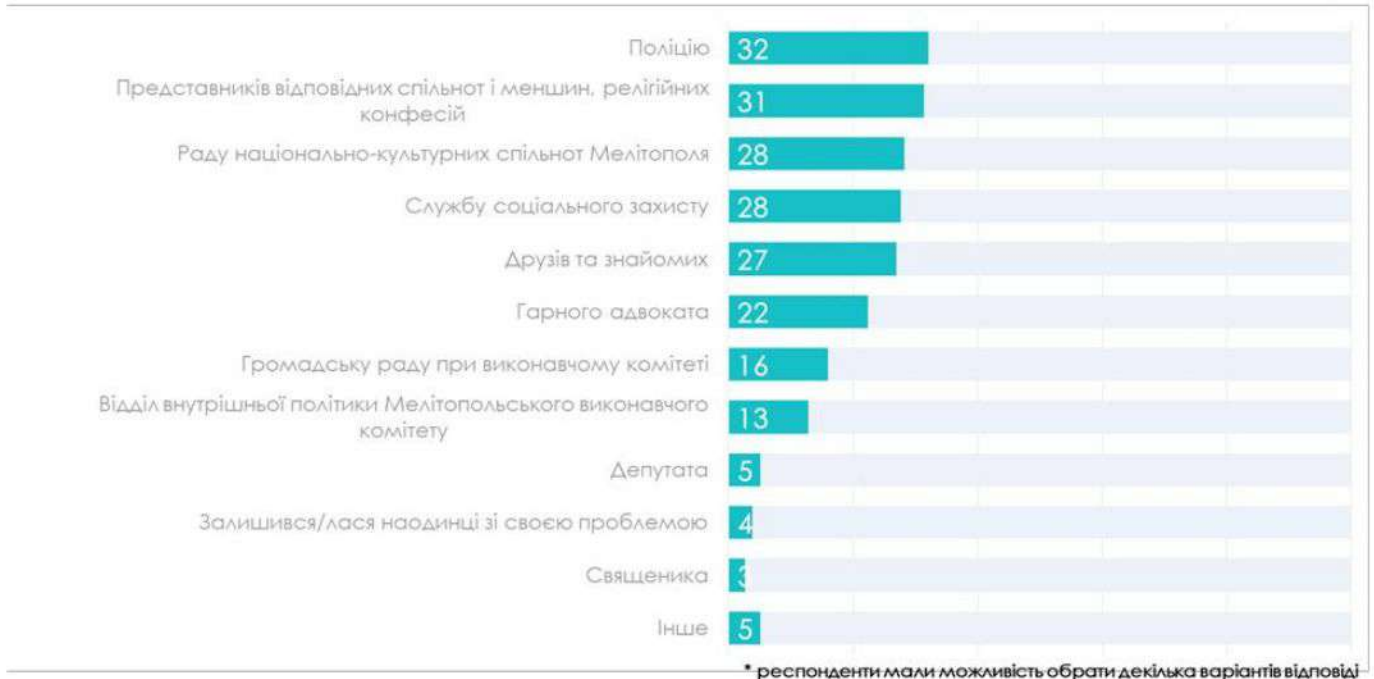
Чи існує у нашому місті організація чи муніципальна/або недержавна служба, яка протидіє дискримінації та недружньому ставленню до представників інших етносів? (%)

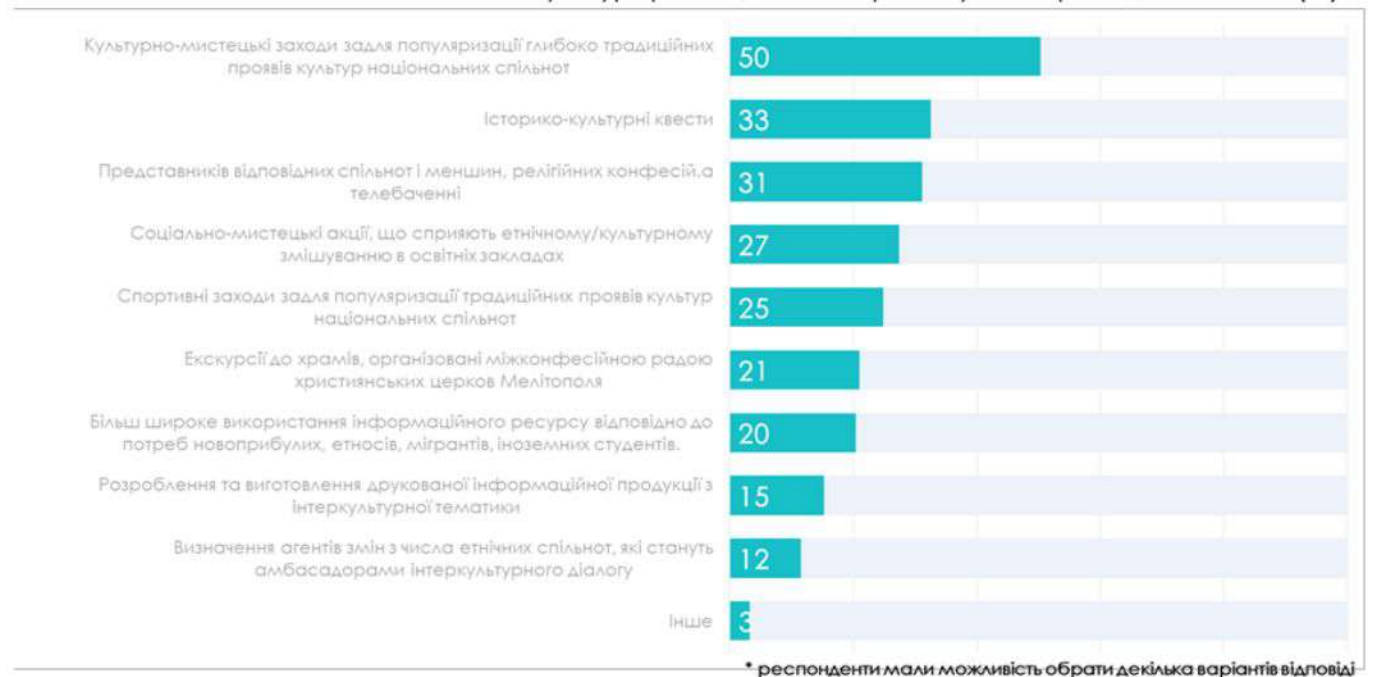
Як працює наше місто з місцевими ЗМІ, коли вони зображують людей з числа мігрантів/меншин, релігійних конфесій, використовуючи при цьому упереджене ставлення чи негативні стереотипи по відношенню до них? (%)

Які заходи, що мають на меті розвінчання міфів і страхів щодо певних культур і релігій, ви б запропонували проводити в місті? (%)

Які заходи, що мають на меті розвінчання міфів і страхів щодо певних культур і релігій, ви б запропонували проводити в місті? (%)

На Вашу думку... (%)

Наскільки важливо, на Вашу думку, для міської влади започаткувати такі практики та ініціативи? (%)

* респонденти мали можливість обрати декілька варіантів відповіді

СТРАТЕГІЧНЕ БАЧЕННЯ РОЗВИТКУ ІНТЕРКУЛЬТУРНОГО МЕЛІТОПОЛЯ SWOT/TOWS-АНАЛІЗ

SWOT-аналіз міста проведено на основі результатів Тесту на Інтеркультурне Громадянство, ICC індексу, матеріалів соціологічних досліджень мелітопольської громади «Мелітополь через призму інтеркультурності» та «Роль соціального середовища в реалізації інтеркультурної інтеграції міста Мелітополя», проведених Центром соціологічних досліджень Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького, діючих програм розвитку Мелітопольської міської ради.

SWOT/TOWS-аналіз виявляє взаємозв'язки сформульованих факторів через матрицю SWOT/TOWS та дозволяє визначити, як саме виявлені комбінації факторів впливають на вибір тієї чи іншої стратегії, які «точки зростання» формують ті чи інші «кластери» комбінацій факторів SWOT, які конкурентні переваги території

та зовнішні виклики мають стратегічне значення для міста Мелітополя. Саме ці взаємозв'язки дозволяють сформулювати 4 стратегії розвитку (стратегія успіху, стратегію конкуренції, стратегію збереження і стратегію оборони), які є основою для стратегічного вибору – формулювання стратегічних та операційних цілей розвитку громади на довгострокову перспективу.

SWOT-матриця - це аналіз зв'язків, який доповнює традиційний SWOT-аналіз. Матриця дозволяє виявити взаємозв'язки між різними факторами. На наступному етапі формування цілей необхідно використовувати зовнішні можливості, які підкріплюють сильні сторони міста. З іншого боку, потрібно бути готовим до розуміння шляхів вирішення слабких сторін.

Фактори SWOT Інтеркультурного Мелітополя

8. Понад 96% мелітопольців вважають, що люди різних культур збагачують і покращують соціальне середовище міста.
 9. Дружні стосунки між представниками різних етносів та релігійних громад.
 10. Партисипативне бюджетування громадських ініціатив.
 11. Фінансова та грантова підтримка громадських організацій, Спілки «Рада національних товариств» у реалізації соціально-культурних проєктів.
 12. Потужне партнерство освітніх закладів усіх рівнів у реалізації інтеркультурної інтеграції.
 13. Міська Координаційна рада з питань розвитку малого та середнього підприємництва заохочує різноманіття і недискримінацію на ринку праці та бізнесу.
 14. Наявність у відділі культури списку будівель, внесених до реєстру історико-архітектурних пам'яток міста.
 15. Діють «Координаційна рада представників національно-культурних громад», Спілка «Рада національних товариств», «Міжконфесійна рада християнських церков» при виконавчому комітеті Мелітопольської міської ради.
 16. Функціонування недільних мовних шкіл та гуртків при національно-культурних товариствах, факультативів при освітніх закладах, бібліотеках тощо.
 17. Партнерство з місцевими медіа-агенціями.
 18. Офіційна сторінка «Інтеркультурне місто» на сайті Мелітопольської міської ради та інтернет-платформа освітніх закладів, у фейсбуці «Мелітополь – інтеркультурне джерело України».
 19. Міжнародне співробітництво в економічній, культурній та інших сферах.
 20. Наявна громадська організація вимушено переміщених осіб зі східної частини України «Альянс нових мелітопольців».
 21. Участь у роботі регіональних і національних програмах, що займаються проблемою дискримінації.
 22. Громадська організація «Українська жіноча демократична мережа».
 23. Наявність інформації про діяльність всіх громадських організацій у відкритому доступі.
 24. Молодіжний парламент при Мелітопольській міській раді.
6. Не здійснено громадське інтеркультурне картування міста.
 7. Відсутність онлайн-платформи як сполучної ланки комунікації з українською діаспорою за кордоном.
 8. Недостатній рівень захисту соціального простору від дискримінації.
 9. Відсутність спеціальної служби, яка консультує і підтримує жертв етнічної/релігійної дискримінації.
 10. Недостатній рівень соціального аудиту організаційно-правових засад запобігання та протидії дискримінації представників культурних/етнічних/релігійних груп.
 11. Обмаль видань/програм мовами національних спільнот Мелітополя.
 12. Стереотипне зображення представників релігійних та етноспільнот у місцевих ЗМІ.
 13. Імплементация молодіжної/соціальної політики з урахуванням принципів інтеркультурності.
 14. Недостатність розвитку мережі підтримки соціальних підприємств, стартапів, програм сталості, малого/середнього бізнесу в тому числі і бізнесу етноспільнот.

ЗОВНІШНІ ЧИННИКИ

МОЖЛИВОСТІ

1. Залучення до процесу прийняття рішень усіх етнічних/культурних/релігійних спільнот.
2. Урізноманітнення форм співпраці різних організацій/установ державного та недержавного секторів для солідарності етнокультурної громади.
3. Промоція принципів інтеркультурності через школу амбасадорів.
4. Врахування різноманітності населення при проектуванні, реконструкції та управлінні новими громадськими будівлями або просторами.
5. Надання державних послуг з урахуванням інтересів осіб з різних етнічних/культурних/релігійних груп.
6. Розвиток соціального підприємництва.
7. Залучення інвестицій та розвиток міжнародного партнерства.
8. Створення єдиної електронної інформаційної бази даних співпраці міста Мелітополя із зарубіжними містами-партнерами.
9. Підтримка молодіжного підприємництва.
10. Розширення бізнесу для вмотивованих представників національних спільнот, внутрішньо переміщених осіб.
11. Залучення іноземних студентів до участі в культурно-громадському житті міста.
12. Налагодження комунікації між освітянською молоддю різних етнокультурних груп.
13. Розширення молодіжної академічної мобільності.
14. Розширення повноважень молодіжного парламенту.
15. Участь представників етнокультурних/релігійних спільнот у мейнстримних теле- та радіопередачах.
16. Заохочення багатомовності як ресурсу для освіти, бізнесу, туризму, культурного життя тощо.
17. Формування навичок інтеркультурної компетентності співробітників державних/недержавних установ/організацій.
18. Підвищення рівня міжкультурної компетентності представників ЗМІ.

ЗАГРОЗИ

1. Соціальна ізоляція і нестабільність через військовий конфлікт на сході України і анексію Криму.
2. Ігнорування міською владою принципів інтеркультурності.
3. Недостатнє представлення або часткове виключення людей різних культурних/етнічних/релігійних груп із громадського життя міста і мікрорайонів.
4. Безвідповідальність суспільних та приватних ЗМІ у висвітленні питань, пов'язаних з етнокультурним розмаїттям (або у протидії расизму та ксенофобії).
5. Відсутність програм на місцевому телебаченні чи радіо, колонки в ЗМІ з представниками етнокультурних груп, які висловлюють свою думку рідною мовою.
6. Неврахування нормативних актів, що регулюють надання державних/приватних послуг через призму інтеркультурності.
7. Неврахування мовних та культурних особливостей мешканців міста.
8. Поширення чуток, фейків, пропаганди про культурні/етнічні/релігійні спільноти.
9. Стигмація та громадська ізоляція культурних/етнічних/релігійних спільнот.
10. Заперечення, ігнорування або придушення конфліктів на етнокультурному підґрунті.
11. Низький рівень знання державної мови державними службовцями різних рівнів.
12. Низький рівень навичок інтеркультурної компетентності викладачів освітніх закладів різних рівнів.
13. Низький рівень володіння навичками інтеркультурної компетентності державних службовців різних рівнів.
14. Відсутність контактів і діалогу між владою та представниками культурних/етнічних/релігійних спільнот.
15. Низький рівень інтеграції новоприбулих у міську громаду.
16. Культурна ізоляція вимушено переселених осіб та іноземних студентів/громадян.

19. Медіаторство лідерів громадської думки в урегулюванні етнокультурних конфліктів.
20. Збереження принципів демократії та верховенства права шляхом модерації ситуації у мікросоціумі окремих районів міста серед представників різних культурних/етнічних/релігійних груп.
21. Моніторинг ЗМІ і соціальних мереж щодо культурного/етнічного/релігійного упередженого ставлення до культурного/етнічного/релігійного розмаїття.
22. Залучення представників різних культур з метою переформатування локальних культурно-дозвіллевих інфраструктур міста.
23. Розвиток зв'язків з української діаспорою в інших країнах.
24. Складання онлайн-каталогу історичних та культурних місць.

СЦЕНАРІЇ РОЗВИТКУ ІНТЕРКУЛЬТУРНОГО МЕЛІТОПОЛЯ

СТРАТЕГІЯ УСПІХУ (МОЖЛИВОСТІ ПІДТРИМУЮТЬ СИЛЬНІ СТОРОНИ)

СИЛЬНІ СТОРОНИ

МОЖЛИВОСТІ

1. Залучення до процесу прийняття рішень усіх етнічних/культурних/релігійних спільнот.	5,8,10	1. Залучення до процесу прийняття рішень усіх етнічних/культурних/релігійних спільнот.
2. Урізноманітнення форм співпраці різних організацій/установ державного та недержавного секторів для солідарності етнокультурної громади.	3,4,10,11,15	2. Урізноманітнення форм співпраці різних організацій/установ державного та недержавного секторів для солідарності етнокультурної громади.
3. Промоція принципів інтеркультурності через школи амбасадорів.	2,9,24	3. Промоція принципів інтеркультурності через школи амбасадорів.
4. Врахування різноманітності населення при проєктуванні, реконструкції та управлінні новими громадськими будівлями або просторами.	10,11	4. Врахування різноманітності населення при проєктуванні, реконструкції та управлінні новими громадськими будівлями або просторами.
5. Надання державних послуг з урахуванням інтересів осіб з різних етнічних/культурних/релігійних груп.	4,7,9	5. Надання державних послуг з урахуванням інтересів осіб з різних етнічних/культурних/релігійних груп.
6. Розвиток соціального підприємництва.	11,13	6. Розвиток соціального підприємництва.
7. Залучення інвестицій та розвиток міжнародного партнерства.	5,6,7,13	7. Залучення інвестицій та розвиток міжнародного партнерства.
8. Створення єдиної електронної інформаційної бази даних співпраці міста Мелітополя із зарубіжними містами-партнерами.	7, 19	8. Створення єдиної електронної інформаційної бази даних співпраці міста Мелітополя із зарубіжними містами-партнерами.
9. Підтримка молодіжного підприємництва.	5,13,24	9. Підтримка молодіжного підприємництва.
10. Розширення бізнесу для вмотивованих представників національних спільнот, внутрішньо переміщених осіб.	13,20,24	10. Розширення бізнесу для вмотивованих представників національних спільнот, внутрішньо переміщених осіб.
11. Залучення іноземних студентів до участі в культурно-громадському житті міста.	7,12,24	11. Залучення іноземних студентів до участі в культурно-громадському житті міста.
12. Налагодження комунікації між освітянською молоддю різних етнокультурних груп.	4,12,16	12. Налагодження комунікації між освітянською молоддю різних етнокультурних груп.
13. Розширення молодіжної академічної мобільності.	12,19	13. Розширення молодіжної академічної мобільності.
14. Розширення повноважень молодіжного парламенту.	4,12,13	14. Розширення повноважень молодіжного парламенту.
15. Участь представників етнокультурних/релігійних спільнот у мейнстримних теле- та радіопередачах.	1,9,17	15. Участь представників етнокультурних/релігійних спільнот у мейнстримних теле- та радіопередачах.
16. Заохочення багатомовності як ресурсу для освіти, бізнесу, туризму, культурного життя тощо.	11,12,16	16. Заохочення багатомовності як ресурсу для освіти, бізнесу, туризму, культурного життя тощо.
17. Формування навичок інтеркультурної компетентності співробітників державних/недержавних установ/організацій.	6,7,13,21	17. Формування навичок інтеркультурної компетентності співробітників державних/недержавних установ/організацій.
18. Підвищення рівня міжкультурної компетентності представників ЗМІ.	8,17,18	18. Підвищення рівня міжкультурної компетентності представників ЗМІ.
19. Медіаторство лідерів громадської думки в урегулюванні етнокультурних конфліктів.	8,17,22	19. Медіаторство лідерів громадської думки в урегулюванні етнокультурних конфліктів.
20. Збереження принципів демократії та верховенства права шляхом модерації ситуації у мікросоціумі окремих районів міста серед представників різних культурних/етнічних/релігійних груп.	1,4,8,9	20. Збереження принципів демократії та верховенства права шляхом модерації ситуації у мікросоціумі окремих районів міста серед представників різних культурних/етнічних/релігійних груп.
21. Моніторинг ЗМІ і соціальних мереж щодо культурного/етнічного/релігійного упередженого ставлення до культурного/етнічного/релігійного розмаїття.	8,9,17,18	21. Моніторинг ЗМІ і соціальних мереж щодо культурного/етнічного/релігійного упередженого ставлення до культурного/етнічного/релігійного розмаїття.
22. Залучення представників різних культур з метою переформатування локальних культурно-дозвілєвих інфраструктур міста.	13,14	22. Залучення представників різних культур з метою переформатування локальних культурно-дозвілєвих інфраструктур міста.
23. Розвиток зв'язків з української діаспорою в інших країнах.	2,5,19	23. Розвиток зв'язків з української діаспорою в інших країнах.
24. Складання онлайн-каталогу історичних та культурних місць.	8,14	24. Складання онлайн-каталогу історичних та культурних місць.

СТРАТЕГІЯ УСПІХУ (ВИЗНАЧЕНА В РЕЗУЛЬТАТІ АНАЛІЗУ СИЛЬНИХ СТОРІН І МОЖЛИВОСТЕЙ)

1. Урізноманітнення форм співпраці різних організацій/установ державного та недержавного секторів для солідарності етнокультурної громади сприятиме реалізації «Плану міжкультурної інтеграції міста Мелітополь на 2015-2020 роки», функціонуванню робочої групи з моніторингу виконання міської моделі інтеркультурної інтеграції; партисипативному бюджетуванню громадських ініціатив; фінансовій та грантовій підтримці громадських організацій, Спілки «Рада національних товариств» в реалізації соціально-культурних проєктів; діяльності «Координаційної ради представників національно-культурних громад», «Міжконфесійній раді християнських церков» при виконавчому комітеті Мелітопольської міської ради.
2. Залучення до процесу прийняття рішень усіх етнічних/культурних/релігійних спільнот розширить форми партисипативної демократії в міській спільноті; дозволить ефективно та якісно тримати курс на інтеркультурну інтеграцію, що прописано в «Стратегії розвитку міста Мелітополя до 2030 року»; збагатить та покращить соціальне середовище міста.
3. Формування навичок інтеркультурної компетентності співробітників державних/недержавних установ/організацій дозволить представникам міської влади в публічних виступах чітко посилатися на міську інтеркультурну прихильність; високо оцінюватися на ІСС індекс і тестування на інтеркультурне громадянство; дозволить міській Координаційній раді з питань розвитку малого та середнього підприємництва заохотити різноманіття і недискримінацію на ринку праці та бізнесу; активізує участь у роботі регіональних і національних програм, що займаються проблемою дискримінації.
4. Медіаторство лідерів громадської думки в урегулюванні етнокультурних конфліктів підвищить рівень безпечного соціального простору міста та інтеграції ВПО у громаду; посилить гендерне представництво в муніципальних установах та партнерство з місцевими медіа-агенціями;
5. Промоція принципів інтеркультурності через школу амбасадорів посилить дружні відносини між представниками різних етносів, релігійних громад у місті та позиції міста у європейській мережі інтеркультурних міст; активізує діяльність Молодіжного парламенту при Мелітопольській міській раді у напрямку інтеркультурної інтеграції.
6. Заохочення багатомовності як ресурсу для освіти, бізнесу, туризму, культурного життя тощо сприятиме потужному партнерству освітніх закладів всіх рівнів у реалізації інтеркультурної інтеграції, розширить функціонування недільних мовних шкіл та гуртків при національно-культурних товариствах, факультативів при освітніх закладах, бібліотеках; активізує фінансову та грантову підтримку громадських організацій, Спілки «Рада національних товариств» в реалізації соціально-культурних проєктів.
7. Налагодження комунікації між освітянською молоддю різних етнокультурних груп активізує роботу недільних шкіл та гуртків при національно-культурних товариствах, факультативів при навчальних закладах, бібліотеках, що підсилить їх партнерство в реалізації інтеркультурної стратегії; позитивно вплине на функціонування робочої групи з моніторингу виконання міської моделі інтеркультурної стратегії.
8. Збереження верховенства права шляхом модерації ситуацій у мікросоціумі окремих районів міста серед представників різних культурних/етнічних/релігійних груп підсилить статус як міста 100 культур і

- народів, активізує функціонування робочої групи з моніторингу виконання міської моделі інтеркультурної інтеграції; забезпечить безпечний соціальний простір міста та зміцнить дружні стосунки між представниками різних етносів та релігійних груп.
9. Залучення представників різних культур для переформатування локальних культурно-дозвілєвих інфраструктур міста активізує діяльність міської Координаційної ради з питань розвитку малого та середнього підприємництва в напрямі заохочення різноманіття і недискримінації на ринку праці та бізнесу; розширить список будівель, внесених до реєстру історико-архітектурних пам'яток міста.
 10. Розвиток зв'язків з українською діаспорою в інших країнах розширить міжнародне співробітництво в економічній, культурній та інших сферах, що підвищить статус міста в європейській мережі інтеркультурних міст; посилить реалізацію курсу інтеркультурної інтеграції міста, прописаного в «Стратегії розвитку міста Мелітополя до 2030 року».
 11. Укладання онлайн-каталогу історичних та культурних місць підвищить культурний рівень містян, поповнить список будівель, внесених до реєстру історико-архітектурних пам'яток міста, та позитивно вплине на формування туристичної індустрії.
 12. Підвищення рівня інтеркультурної компетентності представників ЗМІ популяризує інтеркультурний статус міста серед громади, покращить соціальне середовище міста, активізує партнерство з місцевими медіа-агенціями та урізноманітнить офіційну сторінку «Інтеркультурне місто» на сайті Мелітопольської міської ради, сторінку у фейсбучі «Мелітополь – інтеркультурне джерело України».
 13. Врахування різноманіття населення при проектуванні, реконструкції та управлінні новими громадськими будівлями або просторами урізноманітнить громадські ініціативи з партисипативного бюджетування та розширить фінансову, грантову підтримку громадських організацій та Спілки «Рада національних товариств» в реалізації соціально-культурних проєктів.
 14. Залучення іноземних студентів до участі в культурно-громадському житті міста підвищить оцінку міста на ІСС індекс і тестування на інтеркультурне громадянство, активізує партнерство освітніх закладів всіх рівнів у реалізації інтеркультурної стратегії та діяльність Молодіжного парламенту при Мелітопольській міській раді.
 15. Розширення повноважень молодіжного парламенту посилить партнерство освітніх закладів та місцевих медіа-агенцій в реалізації інтеркультурної інтеграції; активізує діяльність робочої групи з моніторингу виконання міської моделі інтеркультурної інтеграції, міської Координаційної ради з питань розвитку малого та середнього підприємництва, яка заохочує різноманіття і недискримінацію на ринку праці та бізнесу; громадської організації «Українська жіноча демократична мережа».
 16. Моніторинг ЗМІ і соціальних мереж щодо упередженого ставлення до культурного/етнічного/релігійного розмаїття підвищить рівень соціальної безпеки міста та дружніх відносин між представниками різних етносів та релігійних громад; посилить партнерство з місцевими медіа-агенціями та розширить інформаційний контент офіційної сторінки «Інтеркультурне місто» на сайті Мелітопольської міської ради, сторінки у фейсбучі «Мелітополь – інтеркультурне джерело України».
 17. Участь представників етнокультурних/релігійних спільнот у мейнстримних теле- та радіопередачах активізує партнерство з місцевими медіа-агенціями та підсилить дружні відносини між представниками різних етносів та релігійних громад, що позитивно вплине на статус міста 100 культур і народів.
 18. Залучення інвестицій та розвиток міжнародного партнерства, підтримка молодіжного підприємництва дасть

можливість високо оцінюватися місту на ІСС індекс і тестування на інтеркультурне громадянство; активізує міську Координаційну раду з питань розвитку малого та середнього підприємництва, яка заохочує різноманіття і недискримінацію на ринку праці та бізнесу, що дозволить якісно реалізувати курс на інтеркультурну інтеграцію міста, прописаний у «Стратегії розвитку міста Мелітополя до 2030 року»; представники міської влади у публічних виступах чітко посилятимуться на міську інтеркультурну прихильність.

19. Надання державних послуг з урахуванням інтересів осіб з різних етнічних/культурних/релігійних груп зміцнить дружні відносини між представниками різних етносів та релігійних громад; підвищить оцінку міста на ІСС індекс і тестування на інтеркультурне громадянство та активізує діяльність робочої групи з моніторингу виконання міської моделі інтеркультурної інтеграції.

20. Розширення бізнесу для вмотивованих представників національних спільнот, внутрішньо переміщених осіб активізує діяльність громадської організації вимушено переміщених осіб зі східної частини України «Альянс нових мелітопольців», Молодіжного

парламенту при Мелітопольській міській раді, міської Координаційної ради з питань розвитку малого та середнього підприємництва, яка заохочує різноманіття і недискримінацію на ринку праці та бізнесу.

21. Розвиток соціального підприємництва сприяє фінансовій, грантовій підтримці громадських організацій та Спілки «Рада національних товариств» в реалізації соціально-культурних проєктів та розширить діяльність міської Координаційної ради з питань розвитку малого та середнього підприємництва, яка заохочує різноманіття і недискримінацію на ринку праці та бізнесу.

22. Створення єдиної електронної інформаційної бази даних співпраці міста Мелітополя з зарубіжними містами-партнерами розширить посилить міжнародне співробітництво в економічній, культурній та інших сферах, що підвищить оцінку на ІСС індекс і тестування на інтеркультурне громадянство.

23. Розширення молодіжної академічної мобільності активізує партнерство освітніх закладів усіх рівнів у реалізації інтеркультурної стратегії і міжнародне співробітництво в економічній та культурній сферах.

СТРАТЕГІЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ (ЗАГРОЗИ ПОСЛАБЛЮЮТЬ СИЛЬНІ СТОРОНИ)

СИЛЬНІ СТОРОНИ

ЗАГРОЗИ

1. Залучення до процесу прийняття рішень усіх етнічних/культурних/релігійних спільнот.	9,11,12,19,20	1. Соціальна ізоляція і нестабільність через військовий конфлікт на сході України і анексію Криму.
2. Урізноманітнення форм співпраці різних організацій/установ державного та недержавного секторів для солідарності етнокультурної громади.	2,4,5,6,10,11,14	2. Ігнорування міською владою принципів інтеркультурності.
3. Промоція принципів інтеркультурності через школу амбасадорів.		3. Недостатнє представлення або часткове виключення людей різних культурних/етнічних/ релігійних груп із громадського життя міста і мікрорайонів.
4. Врахування різноманітності населення при проектуванні, реконструкції та управлінні новими громадськими будівлями або просторами.	3,8,9,10,15	4. Безвідповідальність суспільних та приватних ЗМІ у висвітленні питань, пов'язаних з етнокультурним розмаїттям (або у протидії расизму та ксенофобії).
5. Надання державних послуг з урахуванням інтересів осіб з різних етнічних/культурних/релігійних груп.		5. Відсутність програм на місцевому телебаченні чи радіо, колонки в ЗМІ з представниками етнокультурних груп, які висловлюють свою думку рідною мовою.
6. Розвиток соціального підприємництва.	7,8,9,17,18	6. Неврахування нормативних актів, що регулюють надання державних/приватних послуг через призму інтеркультурності
7. Залучення інвестицій та розвиток міжнародного партнерства.		7. Неврахування мовних та культурних особливостей мешканців міста.
8. Створення єдиної електронної інформаційної бази даних співпраці міста Мелітополя із зарубіжними містами-партнерами.	16,17,18	8. Поширення чуток, фейків, пропаганди про культурні/етнічні/релігійні спільноти, ВПО.
9. Підтримка молодіжного підприємництва.		9. Стигмація та громадська ізолюваність культурних/етнічних/релігійних спільнот.
10. Розширення бізнесу для вмотивованих представників національних спільнот, внутрішньо переміщених осіб.	3,5,7,9,19,21	10. Заперечення, ігнорування або придушення конфліктів на етнокультурному підґрунті.
11. Залучення іноземних студентів до участі в культурно-громадському житті міста.		11. Низький рівень знання державної мови держслужбовців.
12. Налагодження комунікації між освітянською молоддю різних етнокультурних груп.	1,2,3,7,9,15,17,19	12. Низький рівень навичок інтеркультурної компетентності викладачів освітніх закладів різних рівнів.
13. Розширення молодіжної академічної мобільності.		13. Низький рівень володіння навичками інтеркультурної компетентності державних службовців різних рівнів.
14. Розширення повноважень молодіжного парламенту.	4,6,7,8,9,15,18,19	14. Відсутність контактів і діалогу між владою та представниками культурних/етнічних/релігійних спільнот.
15. Участь представників етнокультурних/релігійних спільнот у мейнстрімних теле- та радіопередачах.		15. Низький рівень інтеграції новоприбулих у міську громаду.
16. Заохочення багатомовності як ресурсу для освіти, бізнесу, туризму, культурного життя тощо.	1,3,5,7,8,9,15,22	
17. Формування навичок інтеркультурної компетентності співробітників державних/недержавних установ/організацій.	3,7,8,9,21	
18. Підвищення рівня міжкультурної компетентності представників ЗМІ.	5,17,21	
19. Медіаторство лідерів громадської думки в урегулюванні етнокультурних конфліктів.	4,5,7,12,16,21	
20. Збереження принципів демократії та верховенства права шляхом модерації ситуації у мікросоціумі окремих районів міста серед представників різних культурних/етнічних/релігійних груп.	3,5,6,10,15,18,24	
21. Моніторинг ЗМІ і соціальних мереж щодо культурного/етнічного/релігійного упередженого ставлення до культурного/етнічного/релігійного розмаїття.	4,8,9,11,15,16	
22. Залучення представників різних культур з метою переформатування локальних культурно-дозвілєвих інфраструктур міста.	10,13,20,22	
23. Розвиток зв'язків з українською діаспорою в інших країнах.		
24. Складання онлайн-каталогу історичних та культурних місць.		

СТРАТЕГІЯ ЗБЕРЕЖЕННЯ (ВИЗНАЧЕНА В РЕЗУЛЬТАТІ АНАЛІЗУ СИЛЬНИХ СТОРІН І ЗАГРОЗ)

1. Стигмація та громадська ізольованість культурних/етнічних/релігійних спільнот погіршить рівень соціальної безпеки у місті завдяки зростанню конфліктогенності, що знизить оцінку міста на ІСС індекс і тестування на інтеркультурне громадянство; уповільниться діяльність «Координаційної ради представників національно-культурних громад», Спілки «Рада національних товариств», «Міжконфесійної ради християнських церков» при виконавчому комітеті Мелітопольської міської ради, громадської організації «Українська жіноча демократична мережа», що погіршить реалізацію «Плану міжкультурної інтеграції міста Мелітополь на 2015-2020 роки» та «Стратегію розвитку міста Мелітополя до 2030 року», в якій чітко прописаний курс на інтеркультурну інтеграцію міста.
2. Неврахування мовних та культурних особливостей мешканців міста погіршить дружні відносини між представниками різних етносів та релігійних громад, що в свою чергу знизить статус як міста 100 культур і народів, позиції в європейській мережі інтеркультурних міст, оцінку на ІСС індекс і тестування на інтеркультурне громадянство. Такі тенденції негативно вплинуть на виконання «Плану міжкультурної інтеграції міста Мелітополь на 2015-2020 роки», на діяльність «Координаційної ради представників національно-культурних громад», Спілки «Рада національних товариств», «Міжконфесійної ради християнських церков» при виконавчому комітеті Мелітопольської міської ради, унеможливлять участь у роботі регіональних і національних програм, що займаються проблемою дискримінації та уповільнять міжнародне співробітництво в економічній, культурній та інших сферах.
3. Низький рівень володіння навичками інтеркультурної компетентності державних службовців різних рівнів ускладнить посилення на міську інтеркультурну прихильність представників міської влади в публічних виступах та партисипативне бюджетування громадських ініціатив; уповільнить діяльність «Координаційної ради представників національно-культурних громад», Спілки «Рада національних товариств», «Міжконфесійної ради християнських церков», Молодіжного парламенту при виконавчому комітеті Мелітопольської міської ради; погіршить інформаційний контент офіційної сторінки «Інтеркультурне місто» на сайті Мелітопольської міської ради, сторінки у фейсбуці «Мелітополь – інтеркультурне джерело України» та інтернет-платформи освітніх закладів. Такі тенденції можуть знівелювати успішну реалізацію «Стратегії розвитку міста Мелітополя до 2030 року», в якій чітко прописаний курс на інтеркультурну інтеграцію міста.
4. Поширення чуток, фейків, пропаганди про культурні/етнічні/релігійні спільноти, ВПО погіршить дружні відносини між представниками різних етносів та релігійних громад, що негативно вплине на культурне та соціальне середовище міста і оцінку на ІСС індекс і тестування на інтеркультурне громадянство. Уповільниться діяльність робочої групи з моніторингу виконання міської моделі інтеркультурної інтеграції, «Координаційної ради представників національно-культурних громад», Спілки «Рада національних товариств», «Міжконфесійної ради християнських церков» при виконавчому комітеті

- Мелітопольської міської ради, що ускладнить міжнародне співробітництво в економічній, культурній та інших сферах. Знизиться якість контенту офіційної сторінки «Інтеркультурне місто» на сайті Мелітопольської міської ради та сторінки у фейсбуці «Мелітополь – інтеркультурне джерело України»
5. Ігнорування міською владою принципів інтеркультурності погіршить статус міста в європейській мережі інтеркультурних міст, унеможливить фінансову та грантову підтримку громадських організацій, Спілки «Рада національних товариств» у реалізації соціально-культурних проєктів, партисипативне бюджетування громадських ініціатив; уповільнить функціонування робочої групи з моніторингу виконання міської моделі інтеркультурної інтеграції, що негативно вплине на реалізацію «Стратегії розвитку міста Мелітополя до 2030 року», де чітко прописаний курс на інтеркультурну інтеграцію міста.
 6. Неврахування нормативних актів, що регулюють надання державних/приватних послуг через призму інтеркультурності унеможливить участь у роботі регіональних і національних програм з проблем дискримінації, знизить оцінку на ІСС індекс і тестування на інтеркультурне громадянство. Ці тенденції уповільнять Міжнародне співробітництво в економічній, культурній та інших сферах і реалізацію «Стратегії розвитку міста Мелітополя до 2030 року», де чітко прописаний курс на інтеркультурну інтеграцію міста.
 7. Відсутність контактів і діалогу між владою й представниками культурних/етнічних/релігійних спільнот погіршить дружні відносини між представниками різних етносів та релігійних громад, культурне та соціальне середовище міста, уповільнить функціонування робочої групи з моніторингу виконання міської моделі інтеркультурної інтеграції. Громадські організації, Спілка «Рада національних товариств» не отримають належної фінансової та грантової підтримки для реалізації соціально-культурних проєктів. Уповільниться діяльність «Координаційної ради представників національно-культурних громад», Спілки «Рада національних товариств», «Міжконфесійної ради християнських церков» при виконавчому комітеті Мелітопольської міської ради, недільних мовних шкіл та гуртків при національно-культурних товариствах, факультативів при освітніх закладах, бібліотеках тощо.
 8. Соціальна ізоляція і нестабільність через військовий конфлікт на Сході України і анексію Криму погіршить дружні відносини між представниками різних етносів та релігійних громад; уповільнить діяльність громадської організації вимушено переміщених осіб зі східної частини України «Альянс нових мелітопольців», фінансову та грантову підтримку громадських організацій, Спілки «Рада національних товариств», в реалізації соціально-культурних проєктів; ускладнить міжнародне співробітництво в економічній, культурній та інших сферах.
 9. Недостатнє представлення або часткове виключення людей різних культурних/етнічних/ релігійних груп із громадського життя міста і мікрорайонів погіршить рівень соціальної безпеки та культури, знівелює дружні відносини між представниками різних етносів та релігійних громад, що унеможливить партисипативне бюджетування громадських ініціатив, уповільнить діяльність «Координаційної ради представників національно-культурних громад», Спілки «Рада національних товариств», «Міжконфесійної ради християнських церков» при виконавчому комітеті Мелітопольської міської ради, виконання «Плану міжкультурної інтеграції міста Мелітополь на 2015-2020 роки».

10. Безвідповідальність суспільних та приватних ЗМІ у висвітленні питань, пов'язаних з етнокультурним розмаїттям (або у протидії расизму та ксенофобії) погіршить партнерство з місцевими медіа-агенціями, контент офіційної сторінки «Інтеркультурне місто» на сайті Мелітопольської міської ради та у фейсбуці «Мелітополь – інтеркультурне джерело України», що знизить оцінку міста на ІСС індекс і тестування на інтеркультурне громадянство.
11. Заперечення, ігнорування або придушення конфліктів на етнокультурному ґрунті збільшить ризик виникнення конфліктів на етнічному та релігійному ґрунті, погіршить соціальне середовище міста і дружні відносини між представниками різних етносів та релігійних громад, що унеможливить виконання «Плану міжкультурної інтеграції міста Мелітополь на 2015-2020 роки».
12. Низький рівень навичок інтеркультурної компетентності викладачів погіршить партнерство освітніх закладів всіх рівнів у реалізації інтеркультурної інтеграції, знизить рівень діяльності освіти мовних факультативів при освітніх закладах, бібліотеках, уповільнить функціонування робочої групи з моніторингу виконання міської моделі інтеркультурної інтеграції, що ускладнить реалізацію «Стратегії розвитку міста Мелітополя до 2030 року», де чітко прописаний курс на інтеркультурну інтеграцію міста.
13. Відсутність програм на місцевому телебаченні чи радіо, колонки в ЗМІ з представниками етнокультурних груп, які висловлюють свою думку рідною мовою, уповільнить партнерство з місцевими медіа-агенціями, знизить якість інформаційного контенту офіційної сторінки «Інтеркультурне місто» на сайті Мелітопольської міської ради та сторінки у фейсбуці «Мелітополь – інтеркультурне джерело України», негативно вплине на функціонування недільних мовних шкіл та гуртків при національно-культурних товариствах, факультативів при освітніх закладах, бібліотеках тощо.
14. Низький рівень інтеграції новоприбулих у міську громаду уповільнить діяльність громадської організації вимушено переміщених осіб зі східної частини України «Альянс нових мелітопольців», громадської організації «Українська жіноча демократична мережа», міської Координаційної ради з питань розвитку малого та середнього підприємництва, яка заохочує різноманіття і недискримінацію на ринку праці та бізнесу. Зменшиться партисипативне бюджетування громадських ініціатив.
15. Культурна ізоляція вимушено переселених осіб та іноземних студентів/громадян унеможливить діяльність громадської організації вимушено переміщених осіб зі східної частини України «Альянс нових мелітопольців» та уповільнить участь у роботі регіональних і національних програм, що займаються проблемою дискримінації.
16. Низький рівень знання державної мови державними службовцями знизить оцінку міста на ІСС індекс і тестування на інтеркультурне громадянство, що є ризиком для успішної реалізації «Стратегії розвитку міста Мелітополя до 2030 року», де чітко прописаний курс на інтеркультурну інтеграцію міста.

**СТРАТЕГІЯ ОБОРОНИ
(ЗАГРОЗИ ПОСИЛЮЮТЬ СЛАБКІ СТОРОНИ)**

СЛАБКІ СТОРОНИ

ЗАГРОЗИ

1. Частина національних спільнот/мігрантів не залучені до процесу прийняття рішень на місцевому рівні.	1,2,4,8,9,14	1. Соціальна ізоляція і нестабільність через військовий конфлікт на сході України і анексію Криму.
2. Відсутність комплексної програми «Привітальної політики до новоприбулих».	1,2,3,4,6,8,9,10	2. Ігнорування міською владою принципів інтеркультурності.
3. Відсутність теле-, радіопрограм про соціально- культурний та економічний внесок етнічних/культурних/релігійних спільнот у розвиток міста.	1,4,8,9,10	3. Недостатнє представлення або часткове виключення людей різних культурних/етнічних/релігійних груп із громадського життя міста і мікрорайонів.
4. Відсутність державної /недержавної організації/установи, яка протидіє упередженим ставленням до представників різних етнічних/культурних/релігійних груп.	3,4,8,12	4. Безвідповідальність суспільних та приватних ЗМІ у висвітленні питань, пов'язаних з етнокультурним розмаїттям (або у протидії расизму та ксенофобії).
5. Зanedбаний стан історико-архітектурних пам'яток етнокультурної спадщини.	1,3,11,12	5. Відсутність програм на місцевому телебаченні чи радіо, колонки в ЗМІ з представниками етнокультурних груп, які висловлюють свою думку рідною мовою.
6. Не здійснено громадське інтеркультурне картування міста.	1,2,4,8,9,10	6. Невраховання нормативних актів, що регулюють надання державних/приватних послуг через призму інтеркультурності
7. Відсутність онлайн-платформи як сполучної ланки комунікації з українською діаспорою за кордоном;	1,4,8,9,11,12	7. Невраховання мовних та культурних особливостей мешканців міста.
8. Недостатній рівень захисту соціального простору від дискримінації.	1,2,3,4,8,9,12,13	8. Поширення чуток, фейків, пропаганди про культурні/етнічні/релігійні спільноти, ВПО.
9. Відсутність спеціальної служби, яка консулює і підтримує жертв етнічної/релігійної дискримінації.	4,5,8,10,12	9. Стигмація та громадська ізолюваність культурних/етнічних/релігійних спільнот.
10. Недостатній рівень соціального аудиту організаційно-правових засад запобігання та протидії дискримінації представників культурних/етнічних/релігійних груп	7,8	10. Заперечення, ігнорування або придушення конфліктів на етнокультурному підґрунті.
11. Обмаль видань/програм мовами національних спільнот Мелітополя.	8,9	11. Низький рівень знання державної мови держслужбовців.
12. Стереотипне зображення представників релігійних та етноспільнот у місцевих ЗМІ.	1,2,3,4,5,7,8,9,10	12. Низький рівень навичок інтеркультурної компетентності викладачів освітніх закладів різних рівнів.
13. Імплементация молодіжної /соціальної політики з урахуванням принципів інтеркультурності.	1,2,3,4,5,6,8,9,11	13. Низький рівень володіння навичками інтеркультурної компетентності державних службовців різних рівнів.
14. Недостатність розвитку мережі підтримки соціальних підприємств, стартапів, програм сталості, малого/середнього бізнесу в тому числі і бізнесу етноспільнот.	1,2,8,9,10	14. Відсутність контактів і діалогу між владою та представниками культурних/етнічних/релігійних спільнот.
	2,4,8,9,13,14	15. Низький рівень інтеграції новоприбулих у міську громаду.

СТРАТЕГІЯ ОБОРОНИ (ВИЗНАЧЕНА В РЕЗУЛЬТАТІ АНАЛІЗУ СЛАБКИХ СТОРІН І ЗАГРОЗ)

1. Ігнорування міською владою принципів інтеркультурності призведе до того, що частина національних спільнот/мігрантів не будуть залучені до процесу прийняття рішень на місцевому рівні, що негативно вплине на рівень захисту соціального простору від дискримінації, рівень соціального аудиту організаційно-правових засад запобігання та протидії дискримінації представників культурних/етнічних/релігійних груп, обмежиться кількість видань/програм мовами національних спільнот Мелітополя; уповільниться імплементація молодіжної / соціальної політики з урахуванням принципів інтеркультурності та розроблення комплексної програми «Привітальної політики до новоприбулих». Через відсутність державної /недержавної організації/установи, яка протидіє упередженим ставленням до представників різних етнічних/культурних/релігійних груп та спеціальної служби, консультує і підтримує жертв етнічної/релігійної дискримінації місцеві ЗМІ, не будуть висвітлювати соціально-культурний та економічний внесок етнічних/культурних/релігійних спільнот у розвиток міста.
2. Стигмація та громадська ізолюваність культурних/етнічних/релігійних спільнот збільшить ризики конфліктогенності у міському середовищі, порушить принципи партисипативної демократії, що може знівелювати розвиток мережі підтримки соціальних підприємств, стартапів, програм сталості, малого/середнього бізнесу в тому числі і бізнесу етноспільнот, імплементацію молодіжної /соціальної політики з урахуванням принципів інтеркультурності; комплексну програму «Привітальної політики до новоприбулих». Відсутність державної /недержавної організації/установи, яка протидіє упередженим ставленням до представників різних етнічних/культурних/релігійних груп, призведе до ризиків стереотипного зображення представників релігійних та етноспільнот у місцевих ЗМІ та відсутність теле-, радіо програм про соціально-культурний та економічний внесок етнічних/культурних/релігійних спільнот у розвиток міста.
3. Низький рівень володіння навичками інтеркультурної компетентності державних службовців різних рівнів призведе до згорання соціального аудиту організаційно-правових засад запобігання та протидії дискримінації представників культурних/етнічних/релігійних груп, до зниження рівня захисту соціального простору від дискримінації, до відсутності спеціальної служби, яка консультує і підтримує жертв етнічної/релігійної дискримінації; державної /недержавної організації/установи, яка протидіє упередженим ставленням до представників різних етнічних/культурних/релігійних груп; комплексної програми «Привітальної політики до новоприбулих»; онлайн-платформи як сполучної ланки комунікації з українською діаспорою за кордоном; теле-, радіо програм про соціально-культурний та економічний внесок етнічних/культурних/релігійних спільнот у розвиток міста; занедбаного стану історико-архітектурних пам'яток етнокультурної спадщини.
4. Відсутність контактів і діалогу між владою й представниками культурних/етнічних/релігійних спільнот несе ризики незалучення до прийняття рішень на місцевому рівні частини національних спільнот/мігрантів, зниження рівня захисту соціального простору від дискримінації, відсутності державної /недержавної організації/установи, яка протидіє упередженим ставленням до

представників різних етнічних/культурних/релігійних груп та спеціальної служби, яка консулює і підтримує жертв етнічної/релігійної дискримінації; згорання комплексної програми «Привітальної політики до новоприбулих» та громадського інтеркультурного картування міста. Історико-архітектурні пам'ятки етнокультурної спадщини залишаються у занедбаному стані. Місцеві ЗМІ обмежать теле-, радіо програми про соціально-культурний та економічний внесок етнічних/культурних/релігійних спільнот у розвиток міста та скоротиться кількість видань/програм мовами національних спільнот Мелітополя.

5. Неврахування нормативних актів, що регулюють надання державних/приватних послуг через призму інтеркультурності, знівелює комплексну програму «Привітальної політики до новоприбулих», що може виключити з процесу прийняття рішень на місцевому рівні частину національних спільнот/мігрантів. Відсутність державної /недержавної організації/установи, яка протидіє упередженим ставленням до представників різних етнічних/культурних/релігійних груп та спеціальної служби, яка консулює і підтримує жертв етнічної/релігійної дискримінації, погіршить рівень захисту соціального простору від дискримінації та знизить рівень соціального аудиту організаційно-правових засад запобігання та протидії дискримінації представників культурних/етнічних/релігійних груп.

6. Неврахування мовних та культурних особливостей мешканців міста обмежить кількість видань/програм мовами національних спільнот Мелітополя і може призвести до стереотипного зображення представників релігійних та етноспільнот у місцевих ЗМІ. За умов відсутності державної /недержавної організації/установи, що протидіє упередженим ставленням до

представників різних етнічних/культурних/релігійних груп та спеціальної служби, консулює і підтримує жертв етнічної/релігійної дискримінації, погіршиться рівень захисту соціального простору від дискримінації.

7. Низький рівень інтеграції новоприбулих у міську громаду за відсутності комплексної програми «Привітальної політики до новоприбулих», державної /недержавної організації/установи, що протидіє упередженим ставленням до представників різних етнічних/культурних/релігійних груп та спеціальної служби, консулює і підтримує жертв етнічної/релігійної дискримінації, знизить рівень захисту соціального простору від дискримінації, уповільнить імплементацію молодіжної /соціальної політики з урахуванням принципів інтеркультурності; розвиток мережі підтримки соціальних підприємств, стартапів, програм сталості, малого/середнього бізнесу в тому числі і бузнесу етноспільнот.

8. Соціальна ізоляція і нестабільність через військовий конфлікт на Сході України і анексію Криму за відсутності комплексної програми «Привітальної політики до новоприбулих» обмежить процес залучення частини національних спільнот/мігрантів до прийняття рішень на місцевому рівні, погіршить рівень захисту соціального простору від дискримінації.

9. Недостатнє представлення або часткове виключення людей різних культурних/етнічних/ релігійних груп із громадського життя міста і мікрорайонів за умов відсутності державної /недержавної організації/установи, що протидіє упередженим ставленням до представників різних етнічних/культурних/релігійних груп та спеціальної служби, консулює і підтримує жертв етнічної/релігійної дискримінації, призведе до виключення частини національних спільнот/мігрантів з процесу прийняття рішень на місцевому рівні,

зниження рівня захисту соціального простору від дискримінації та соціального аудиту організаційно-правових засад запобігання та протидії дискримінації представників культурних/етнічних/релігійних груп.

10. Поширення чуток, фейків, пропаганди про культурні/етнічні/релігійні спільноти та заперечення, ігнорування або придушення конфліктів на етнокультурному підґрунті за відсутності державної /недержавної організації/установи, що протидіє упередженим ставленням до представників різних етнічних/культурних/релігійних груп та спеціальної служби, консультує і підтримує жертв етнічної/релігійної дискримінації, призведе до стереотипного зображення представників релігійних та етноспільнот у місцевих ЗМІ, що погіршить рівень захисту соціального простору від дискримінації.

11. Культурна ізоляція вимушено переселених осіб та іноземних студентів/громадян призведе до згортання комплексної програми «Привітальної політики до новоприбулих», зниження рівня захисту соціального простору від дискримінації, що вплине на партисипативне залучення до прийняття рішень частини національних спільнот/мігрантів.

12. Безвідповідальність суспільних та приватних мовників у висвітленні питань, пов'язаних з етнокультурним розмаїттям

(або у протидії расизму та ксенофобії) за відсутності державної /недержавної організації/установи, що протидіє упередженим ставленням до представників різних етнічних/культурних/релігійних груп, обмежить кількість теле-, радіо програм про соціально-культурний та економічний внесок етнічних/культурних/релігійних спільнот у розвиток міста, призведе до стереотипного зображення представників релігійних та етноспільнот у місцевих ЗМІ, що погіршить рівень захисту соціального простору від дискримінації.

13. Відсутність програм на місцевому телебаченні чи радіо, колонки в ЗМІ з представниками етнокультурних груп, які висловлюють свою думку рідною мовою, обмежить кількість видань/програм мовами національних спільнот Мелітополя та призведе до стереотипного зображення представників релігійних та етноспільнот у місцевих ЗМІ.

14. Низький рівень знання державної мови держслужбовцями вплине на створення онлайн-платформи як сполучної ланки комунікації з українською діаспорою за кордоном.

15. Низький рівень навичок інтеркультурної компетентності викладачів освітніх закладів різних рівнів погіршить рівень захисту соціального простору від дискримінації.

**СТРАТЕГІЯ КОНКУРЕНЦІЇ
(МОЖЛИВОСТІ ЗМЕНШУЮТЬ СЛАБКІ СТОРОНИ)**

СЛАБКІ СТОРОНИ

МОЖЛИВОСТІ

1. Частина національних спільнот/мігрантів не залучені до процесу прийняття рішень на місцевому рівні.	1,3,4,6,8,9,10	1. Залучення до процесу прийняття рішень усіх етнічних/культурних/релігійних спільнот.
2. Відсутність комплексної програми «Привітальної політики до новоприбулих».	2,3,5,7,11,12,13	2. Урізноманітнення форм співпраці різних організацій/установ державного та недержавного секторів для солідарності етнокультурної громади.
3. Відсутність теле-, радіопрограм про соціально-культурний та економічний внесок етнічних/культурних/релігійних спільнот у розвиток міста.	5,6,10	3. Промоція принципів інтеркультурності через школи амбасадорів.
4. Відсутність державної/недержавної організації/установи, яка протидіє упередженим ставленням до представників різних етнічних/культурних/релігійних груп.	8,10,13,14	4. Врахування різноманітності населення при проектуванні, реконструкції та управлінні новими громадськими будівлями або просторами.
5. Занедбаний стан історико-архітектурних пам'яток етнокультурної спадщини.	8,13,14	5. Надання державних послуг з урахуванням інтересів осіб з різних етнічних/культурних/релігійних груп.
6. Не здійснено громадське інтеркультурне картування міста.	7,8,13,14	6. Розвиток соціального підприємництва.
7. Відсутність онлайн-платформи як сполучної ланки комунікації з українською діаспорою за кордоном.	5,7,11,12	7. Залучення інвестицій та розвиток міжнародного партнерства.
8. Недостатній рівень захисту соціального простору від дискримінації.	8,13,14	8. Створення єдиної електронної інформаційної бази даних співпраці міста Мелітополя із зарубіжними містами-партнерами.
9. Відсутність спеціальної служби, яка консультує і підтримує жертв етнічної/релігійної дискримінації.	1,8,13,14	9. Підтримка молодіжного підприємництва.
10. Недостатній рівень соціального аудиту організаційно-правових засад запобігання та протидії дискримінації представників культурних/етнічних/релігійних груп.	2,3,9,10,12	10. Розширення бізнесу для вмотивованих представників національних спільнот, внутрішньо переміщених осіб.
11. Обмаль видань/програм мовами національних спільнот Мелітополя.	11,12,13	11. Залучення іноземних студентів до участі в культурно-громадському житті міста.
12. Стереотипне зображення представників релігійних та етноспільнот у місцевих ЗМІ.	13,14	12. Налагодження комунікації між освітянською молоддю різних етнокультурних груп.
13. Імплементация молодіжної/соціальної політики з урахуванням принципів інтеркультурності.	3,8,9,10,12	13. Розширення молодіжної академічної мобільності.
14. Недостатність розвитку мережі підтримки соціальних підприємств, стартапів, програм сталості, малого/середнього бізнесу в тому числі і бізнесу етноспільнот.	2,3,5,6,7,10	14. Розширення повноважень молодіжного парламенту.
	1,2,4,5,6,7,8,9,10	15. Участь представників етнокультурних/релігійних спільнот у мейнстримних теле- та радіопередачах.
	3,8,11,12	16. Заохочення багатомовності як ресурсу для освіти, бізнесу, туризму, культурного життя тощо.
	8,9,10	17. Формування навичок інтеркультурної компетентності співробітників державних/недержавних установ/організацій.
	1,4,8,9,10,12	18. Підвищення рівня міжкультурної компетентності представників ЗМІ.
	3,4,8,9,10,12	19. Медіаторство лідерів громадської думки в урегулюванні етнокультурних конфліктів.
	1,5,6	20. Збереження принципів демократії та верховенства права шляхом модерації ситуації у мікросоціумі окремих районів міста серед представників різних культурних/етнічних/релігійних груп.
	7	21. Моніторинг ЗМІ і соціальних мереж щодо культурного/етнічного/релігійного упередженого ставлення до культурного/етнічного/релігійного розмаїття.
	5,11,12	22. Залучення представників різних культур з метою переформатування локальних культурно-дозвіллевих інфраструктур міста.
		23. Розвиток зв'язків з українською діаспорою в інших країнах.
		24. Складання онлайн-каталогу історичних та культурних місць.

СТРАТЕГІЯ КОНКУРЕНЦІЇ (ВИЗНАЧЕНА В РЕЗУЛЬТАТІ АНАЛІЗУ СЛАБКИХ СТОРІН І МОЖЛИВОСТЕЙ)

1. Формування навичок інтеркультурної компетентності співробітників державних/недержавних установ/організацій дозволить залучити до процесу прийняття рішень на місцевому рівні частину національних спільнот/мігрантів, розробити і прийняти комплексну програму "Привітальної політики до новоприбулих", здійснити громадське інтеркультурне картування міста, покращити стан історико-архітектурних пам'яток етнокультурної спадщини, запровадити онлайн-платформу з українською діаспорою за кордоном як сполученої ланки комунікації. Підвищиться рівень захисту соціального простору від дискримінації, рівень соціального аудиту організаційно-правових засад запобігання та протидії дискримінації через запровадження державної /недержавної організації/установи, яка протидіє упередженим ставленням до представників різних етнічних/культурних/релігійних груп та спеціальної служби, яка консулює і підтримує жертв етнічної/релігійної дискримінації.
2. Залучення в процес прийняття рішень всіх етнічних/культурних/релігійних спільнот активізує громадське інтеркультурне картування міста, імплементацію молодіжної /соціальної політики з урахуванням принципів інтеркультурності, збільшить кількість видань/програм мовами національних спільнот Мелітополя, що унеможливить стереотипне зображення представників релігійних та етноспільнот у місцевих ЗМІ. Підвищиться рівень захисту соціального простору від дискримінації через запровадження державної /недержавної організації/установи, яка протидіє упередженим ставленням до представників різних етнічних/культурних/релігійних груп;
 3. Урізноманітнення форм співпраці різних організацій/установ державного та недержавного секторів для солідарності етнокультурної громади активізує започаткування державної /недержавної організації/установи, яка протидіє упередженим ставленням до представників різних етнічних/культурних/релігійних груп та спеціальної служби, яка консулює і підтримує жертв етнічної/релігійної дискримінації, що підвищить рівень соціального аудиту організаційно-правових засад запобігання та протидії дискримінації представників культурних/етнічних/релігійних груп. Місцеві ЗМІ запровадять теле-, радіо програми про соціально-культурний та економічний внесок етнічних/культурних/релігійних спільнот у розвиток міста, що позитивно вплине на рівень захисту соціального простору від дискримінації;
 4. Промоція принципів інтеркультурності через школу амбасадорів активізує прийняття комплексної програми "Привітальної політики до новоприбулих", імплементацію молодіжної /соціальної політики з урахуванням принципів інтеркультурності; створення онлайн-платформи як сполученої ланки комунікації з українською діаспорою за кордоном, запровадить теле-, радіо програми про соціально- культурний та економічний внесок етнічних/культурних/релігійних спільнот у розвиток міста, збільшить кількість видань/програм мовами національних спільнот Мелітополя, що унеможливить стереотипне зображення представників релігійних та етноспільнот у місцевих ЗМІ. Позитивно вплине на історико-

- архітектурних пам'яток етнокультурної спадщини;
5. Участь представників етнокультурних/релігійних спільнот у мейнстримних теле та радіо передачах урізноманітнить теле-, радіо програми про соціально- культурний та економічний внесок етнічних/культурних/релігійних спільнот у розвиток міста, що унеможливить стереотипне зображення представників релігійних та етноспільнот у місцевих ЗМІ. Актуалізується запровадження державної /недержавної організації/установи, яка протидіє упередженим ставленням до представників різних етнічних/культурних/релігійних груп;
 6. Заохочення багатомовності як ресурсу для освіти, бізнесу, туризму, культурного життя тощо актуалізує громадське інтеркультурне картування міста та прийняття комплексної програми "Привітальної політики до новоприбулих", покращить стан історико-архітектурних пам'яток етнокультурної спадщини і активізує створення онлайн-платформи як сполученої ланки комунікації з українською діаспорою за кордоном, покращить інформаційний теле-, радіо контент місцевих ЗМІ. Актуалізується розвиток мережі підтримки соціальних підприємств, стартапів, програм сталості, малого/середнього бізнесу в тому числі і бізнесу етноспільнот;
 7. Збереження принципів демократії та верховенства права шляхом модерації ситуації у мікросоціумі окремих районів міста серед представників різних культурні/етнічні/релігійні груп залучить до прийняття рішень частину національних спільнот/мігрантів та прискорить імплементацію молодіжної/соціальної політики з урахуванням принципів інтеркультурності. Актуалізується процес створення державної /недержавної організації/установи, яка протидіє упередженим ставленням до представників різних етнічних/культурних/релігійних груп та соціальної служби з консультування і підтримки жертв етнічної/релігійної дискримінації, що покращить рівень захисту соціального простору від дискримінації та рівень соціального аудиту організаційно-правових засад запобігання та протидії дискримінації представників культурних/етнічних/релігійних груп;
 8. Моніторинг ЗМІ і соціальних мереж щодо упередженого ставлення до культурного/етнічного/релігійного розмаїття актуалізує створення активізує створення теле-, радіо програм про соціально- культурний та економічний внесок етнічних/культурних/релігійних спільнот у розвиток міста, унеможливить стереотипне зображення представників релігійних та етноспільнот у місцевих ЗМІ, що підвищить рівень захисту соціального простору від дискримінації, рівень соціального аудиту організаційно-правових засад запобігання та протидії дискримінації представників культурних/етнічних/релігійних груп;
 9. Надання державних послуг з урахуванням інтересів осіб з різних етнічних/культурних/релігійних груп вплине на імплементацію молодіжної /соціальної політики з урахуванням принципів інтеркультурності, підвищить рівень захисту соціального простору від дискримінації та рівень соціального аудиту організаційно-правових засад запобігання та протидії дискримінації представників культурних/етнічних/релігійних груп;
 10. Залучення іноземних студентів до участі в культурно-громадському житті міста активізує прийняття комплексної програми "Привітальної політики до новоприбулих", урізноманітнить інформаційний теле-, радіо контент місцевих ЗМІ, унеможливить стереотипне зображення представників релігійних та етноспільнот у місцевих ЗМІ, що покращить рівень безпечного соціальної соціального середовища міста;

11. Залучення інвестицій та розвиток міжнародного партнерства надасть поштовх розвитку мережі підтримки соціальних підприємств, стартапів, програм сталості, малого/середнього бізнесу в тому числі і бузнесу етностпільнот, імплементації молодіжної /соціальної політики з урахуванням принципів інтеркультурності, створенню онлайн-платформи як сполученої ланки комунікації з українською діаспорою за кордоном, що покращить рівень захисту соціального простору від дискримінації;
12. Створення єдиної електронної інформаційної бази даних співпраці міста Мелітополя з зарубіжними містами-партнерами позитивно вплине на стан історико-архітектурних пам'яток етнокультурної спадщини, збільшить кількість видань/програм мовами національних спільнот і надасть поштовх створенню онлайн-платформи як сполученої ланки комунікації з українською діаспорою за кордоном;
13. Розширення бізнесу для вмотивованих представників національних спільнот, внутрішньо переміщених осіб залучить частина національних спільнот/мігрантів до процесу прийняття рішень на місцевому рівні, надасть поштовх розвитку мережі підтримки соціальних підприємств, стартапів, програм сталості, малого/середнього бізнесу в тому числі і бузнесу етностпільнот, імплементації молодіжної /соціальної політики з урахуванням принципів інтеркультурності, що знівелює ризики дискримінації у соціальному просторі міста;
14. Підвищення рівня міжкультурної компетентності представників ЗМІ урізноманітнить теле-, радіо програми про соціально-культурний та економічний внесок етнічних/культурних/релігійних спільнот у розвиток міста, збільшить кількість видань/програм мовами національних спільнот Мелітополя, що унеможливить стереотипне зображення представників релігійних та етностпільнот у місцевих ЗМІ;
15. Врахування різноманітності населення при проєктуванні, реконструкції та управлінні новими громадськими будівлями або просторами прискорить покращить стан історико-архітектурних пам'яток етнокультурної спадщини, прискорить процес громадського інтеркультурного картування міста, що покращить рівень соціального аудиту організаційно-правових засад запобігання та протидії дискримінації представників культурних/етнічних/релігійних груп;
16. Розвиток соціального та підтримка молодіжного підприємництва прискорить процес імплементації молодіжної /соціальної політики з урахуванням принципів інтеркультурності, що підвищить рівень захисту соціального простору від дискримінації;
17. Налагодження комунікації між освітянською молоддю різних етнокультурних груп та розширення молодіжної академічної мобільності актуалізує імплементацію молодіжної /соціальної політики з урахуванням принципів інтеркультурності, збільшить кількість видань/програм мовами національних спільнот Мелітополя, що унеможливить стереотипне зображення представників релігійних та етностпільнот у місцевих ЗМІ;
18. Медіаторство лідерів громадської думки в урегулюванні етнокультурних конфліктів активізує створення спеціальної служби, яка консулює і підтримує жертви етнічної/релігійної дискримінації, покращить рівень захисту соціального простору від дискримінації та рівень соціального аудиту організаційно-правових засад запобігання та протидії дискримінації представників культурних/етнічних/релігійних груп;
19. Залучення представників різних культур до переформатування локальних культурно-дозвіллевих інфраструктур міста залучить до процесу прийняття

рішень частину національних спільнот/мігрантів, прискорить громадське інтеркультурне картування міста та

покращить стан історико-архітектурних пам'яток етнокультурної спадщини;

20. Складання онлайн каталогу історичних та культурних місць покращить стан історико-архітектурних пам'яток етнокультурної спадщини, збільшить кількість видань/програм мовами

національних спільнот Мелітополя, що унеможливить стереотипне зображення представників релігійних та етноспільнот у місцевих ЗМІ;

21. Розвиток зв'язків з української діаспорою в інших країнах актуалізує створення онлайн-платформи як сполученої ланки комунікації з українською діаспорою за кордоном, що активізує міжнародне партнерство та покращить інвестиційний клімат міста.

ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ:

базуючись на результатах експертного аналізу індексу інтеркультурного Мелітополя 2019 року, тестуванні на інтеркультурне громадянство, анкетних опитуваннях, засіданні круглого столу, swot-аналізу, за основу пріоритетних напрямків розвитку інтеркультурного Мелітополя було обрано як базову стратегію конкуренції, яка передбачає формування конкурентних переваг громади шляхом мінімізації впливу на розвиток слабких сторін за допомогою можливостей, які зараз виникають в нашому місті та країні. При цьому громада міста повинна максимально використати свої сильні сторони.

Таким чином, були обрані 3 СТРАТЕГІЧНІ ЦІЛІ зосередження зусиль на розвиток міста Мелітополя із врахуванням інтеркультурного різноманіття:

